

Izložba Filozofskog fakulteta u Osijeku:

Esencija intermedijaliteta

– Hikos Mash-up

konvergencija, polilog i teorijska misao

MLU

Muzej
likovnih
umjetnosti

7. do 11. listopada 2021.

/Filozofski fakultet u Osijeku: studeni 2021. - studeni 2022./

SADRŽAJ

Sanja Jukić

UVODNI ESEJ 3

Hikos Mashup

*IVANE MOJ ROGIĆU NEHAJEV,
22 trijalog s Antunom Babićem* 4

Hikos Mashup

KRITIKA I-III 26

Hikos Mashup

KRITIKA IV – HIKOS MASHUP ADRESA 29

Hikos Mashup

ZNANOST I – SVE JE TO MOVIE 30

Hikos Mashup

ZNANOST II – medijska lica subjekta 31

Sanja Jukić, Goran Rem i Hikos Mashup

*OSJEČKA MEDIOSTILISTIKA
- AUTOMETAESEJ* 33

Sanja Jukić

ODJAVNI ESEJ 34

Izložba Filozofskog fakulteta u Osijeku:

Esencija intermedijaliteta – Hikos Mash-up konvergencija, polilog i teorijska misao

UVODNI ESEJ

Izložba **Esencija intermedijaliteta – Hikos Mash-up, konvergencija, polilog i teorijska misao** sadržajem je ukupna produkcija znanstveno-istraživačkog projekta **Medijski subjekt pjesništva, književne kritike i znanosti** i ujedno njegov najvidljiviji diseminacijski žanr. Projekt je ugovorenom datacijom trajao od 2013. do 2014., pod financijskim pokroviteljstvom Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i najvećim dijelom u suradnji sa studentskom skupinom, lirskim i studijskim kolektivom **Hikos Mash-up**, nazvanim prema tri simultano aktivna identifikacijska parametra – prema njihovoj zajedničkoj adresi, prema metodološko-predmetnoj konvergenciji njihove produkcije, ali i individualnih (meta)jezika te prema mashup-kulturi kao kontekstualnom generatoru proizašlom iz povijesnoavangardnih bricolagea, kulturi u kojoj je *pseudonimno autorstvo*, kako veli John Shiga, *identitetna norma*, dok se o strukturnoj teoretičari mash-up-kulture pozivaju na opise Dicka Hebdigea koji spominje kolažnu tehniku, antagonističke izvore i stilsku heterogenost (punk-estetike). Iako je projekt ugovornim propisima okončan 2014., on je nastavio trajati kroz niz kasnijih intermedijalnih istraživanja kojima je književnost redovito ili polazišnom matricom, ili primarnom usporednicom. Epilog je projekta troautorska znanstvena knjiga *Osječka mediostilistika* (2020.) komponirana u tri konceptualne reverzibilno perspektivirane studije koje teorijskim glasovima različitoga vremenskog registra polilogiziraju o književnosti, filmu i noise-kulturi.

IVANE MOJ ROGIĆU NEHAJEV

*Postavljajući cjenik imena u pustosiji
kanibalske, vrlo srdačne zajednice
ujedoše me za trezor mog tijela
(da, ime mi je Izabela)*

*dvopizda i dvokuro držeći se
za ruke i ljubeći neprestano.*

*Njegov jezik otpaluca svoju svrhu
izvrsnim kretnjama iskusnog
animatora ženskoga tijela.*

*Ona, klovnovski iscrtana trima
usnama, bar-barica čak sedamnaest
jezika i na svakome guta
poneka slova.*

*Divljim gibanjima lelujaše mojim
rasjeklinama,
šireći naposljetku
tučak moga maslačka
u okruglu širinu...
neprocjenjivo!*

Izabela Bagarić

Ja ljubim nju, ona ljubi njega, on ljubi mene

ja ljubim nju, ona ljubi njega,
on ljubi mene. istodobno,
tako da se naša tri nosa
cijelo vrijeme dodiruju.
to je igra koju je smislio naš sin,
od tri i pol godine, ležeći između nas
na krevetu
i slušajući
kako se svađamo

Drago Glamuzina
Mesari (Zagreb: Naklada MD, 2001.)

This is the End

Okružuješ me svojom boli,
Osipan tog b-b-ola otrovom
Tvoj bol okružuje NJU,
Moju ružičastu BOL, on nju
Razrjeđuje bijelim hidrogenom.
Tvoj bol stoji sučelice njoj
I mrzi ju u drugoj
Dimenziji.
Plavi bus me doziva...
Da pobegnemo ona i ja
I raširimo se u epidemiju
Psihodelije i hedo...vraštva
Plavi bus me doziva...
Ona mu odgovara i nema tebe i mene.
THIS IS THE END!

Izabela

TROKUTARI

ti okružuješ mene,
okružuješ me svojim bolom, sobom.
ja okružujem nju, tvoju bol.
mesarenje, ravnodušno, mesarenje,
tri filma, svi u jednom.
This is the end!
ti ljubiš mene, ja ljubim njega, ona ljubi mene,
tko?
gledam nas – sve je onako kako
treba biti,
volimo se u prvoj dimenziji,
ravnodušni smo u drugoj dimenziji *mrzimo se u trećoj dimenziji*, kaže.
Is this the end?
drago glamuzina, izabela bagarić, ja,
mislim da su to svi koje sam citirala.
čitam i mislim, gledajući kroz prozor,
siv i uprljan kišom. sve izgleda drukčije
sve je drugačije dok gledamo.
šetamo gradom, pobjeći ćemo, nas troje,
ali gdje? okružuje nas epidemija
banalne svakodnevice –
plavi autobusi, asfalt, reklame,
neboderi, tehnologija, mediji,
psihodelija, kaže.
gubitak čovjeka, smrt čovjeka, ima li čovjeka?
This is only the beginning!

aranžman by Drago Glamuzina
covered by Sanja Heraković

TATTOO

|

Ona se boji
boji bijeloga.
ona se boji
tek razapetog
platna i prostora
između redaka.
boji se, boji se
bijeloga.
onog iz oka,
ili iz neba,
ledenog oblaka.
ona se boji i
uzmiče na dodir.
zlo je kaže,
nevidljivi tattoo.
boji se boji
se bijeloga.
boje koja
to još nije.
svega što
još nije.

Kornelija Pandžić (Mlinarević)
Čuvar praga (Zagreb / Osijek: Naklada MD / Nova, 1995.)

This is the End

Okružuješ me svojom boli,
Osipan tog b-b-ola otrovom
Tvoj bol okružuje NJU,
Moju ružičastu BOL, on nju
Razrjeđuje bijelim hidrogenom.
Tvoj bol stoji sučelice njoj
I mrzi ju u drugoj
Dimenziji.
Plavi bus me doziva...
Da pobjegnemo ona i ja
I raširimo se u epidemiju
Psihodelije i hedo...vraštva
Plavi bus me doziva...
Ona mu odgovara i nema tebe i mene.
THIS IS THE END!

Izabela

Desperately in Need... of Some... Stranger's Hand

Otireš se o,
bijelo platno mojeg praga:
zrakom grabim utiske Tvojih
dlanova i ugošćujem meandar
prsta u tkivo svoje kuće.
Naznačavam mapu Tvojih madeža-
-plešem u zviježđu.
Crn prah rasipa se u naš raster
odmootavajući okosnicu vrtnje.
Skupljam se u pougljeno tijelo.

aranžman by Kornelija Mlinarević
covered by Maja Markač

* * *

imam menstruaciju, osjećam se ko kralj svijeta
s jata čipkastih tankera uzljeću repiči metala
lojasti šizoidi, svete brojke, zabrinuti su jer
nema vune, kako ćemo napraviti sladoled? a ja te
toliko volim lizati
vjerno me mazi moj ocean

ima li kakvu aconcagu za mene, krmelja koji
noću raste, za mene, glukozu ruke
koja miluje i sapuna sise tinte?
imam, evo ti moj rođendan, imat ćeš zvuk
kao moja sestra;
pažljivo s rođendanom, on se jednom rađa
a onda ga se sve slabije sjećamo uz televiziju
u rotterdamu je crni pas zalajao na mene, odmah
sam kupio konzervu piva
vjerno me mazi moj ocean

kako crveno izlazi iz mene! ja se bojim, ja
sam uplašena sipa, ne usuđujem se livadom
brati cvijeće, pojest će me kombajn!

kako si samo pretrčao beka! a onda je počeo
pljusak; svi smo zatvorili šliceve
sudac je odsvirao kraj, a onda smo ga pojeli
jer je kiša još lijevala; moram se dobro hraniti
kad je vlažno i kad sam bolestan

na televiziji ništa ne govore kad će već jednom
prestati menstruacija?!
kako sam ja, kralj svijeta, ponekad bolestan!
nitko me ne posjećuje osim lilića koji svakiput
u 19 i 30 min kaže: dobar večer, kako si,
međutim, dalje govori o homeiniju i drugim operama
ne usuđujem se izaći na ulicu, pojest će me
neki omladinac!

Branko Maleš

Praksa laži: (plagijati, kopije, video-recorderi: zlatna djeca ponavljanja)
(Rijeka: Izdavački centar Rijeka, 1986)

This is the End

Okružuješ me svojom boli,
Osipan tog b-b-ola otrovom
Tvoj bol okružuje NJU,
Moju ružičastu BOL, on nju
Razrjeđuje bijelim hidrogenom.
Tvoj bol stoji sučelice njoj
I mrzi ju u drugoj
Dimenziji.
Plavi bus me doziva...
Da pobegnemo ona i ja
I raširimo se u epidemiju
Psihodelije i hedo...vraštva
Plavi bus me doziva...
Ona mu odgovara i nema tebe i mene.
THIS IS THE END!

Izabela

***

My TEARS, a lacrimal glands excretion that moistens the eyes, are salty like the ocean.

My BODY, a human or animal organism perceived as the unity of forms and functions, is trembling like the murmur of the waves. The aspirations are sent to guard my HEART, a hollow muscle situated in the chest, the main organ of the circulatory system, through the thorn-sprinkled path.

My BODY, a human or animal organism perceived as the unity of forms and functions, and my soul are yearning for it. Oh, deceptive fortune, deceive my MIND, the highest cognitive power, totality of cognitions in theoretical and practical fields. Lies and sorrows, prejudices, BLOOD, a liquid flowing through the veins of humans and animals, be my faithful companions on the forbidden destination to happiness.

aranžman by Branko Maleš
covered by Vlatka Stojanović

Patetična priča

Nedavno sam od prijatelja čula patetičnu priču o Židovu koji je silno volio svoju curu. Toliko da nije izdržao. Umro je za stolom pišući joj da se vrati.
Pismo, naravno nikad nije primila, a ja sam se eto sjetila tebe koji bi odmahnuo glavom i rekao: „Pa to je iracionalno“. Tebi, koji si trebao pomnije slušati bajke, ne vrijedi plakati.
Pa sad, ja tu i tamo zaplačem zbog čovjeka koji je ubio Liberty Valencea, zbog tužne priče u nastavcima ili zbog nesretnog Židova. I ništa ne govorim. Tu nema prenesenog značenja, samo ti i ja, i tužna priča u nastavcima.
svibanj 1993.

Zvjezdana Bubnjar

Maskirani anđeo: pjesme (Zagreb: Meandar, 1995.)

Dust of Lilly

Gimme your lovin
threw the tube
of white nostrils
suckin my poison.
I am your empty canvas
so fill me with your
colours of fullness.
Your rock 'n' roll secrets
leave in my flesh.
Silver dust will keep
your dog safe,
so don't you worry
'bout the lilly.

Izabela

You Rang, M'Lord?

Smrt, što je to? Je li to neki osjećaj ili je to napuštanje svega?
Kažu da kad umreš, odlaziš. Da ti duh napusti tijelo. Kažu da si veseliji. Da si na boljem mjestu.
A što je s onima koji ostaju, a svejedno nemaju duha?
Čije se tijelo još giba, a nesretni su.
Koji su izgubili osjećaje. Koji su izgubili sreću.
Što je s onima koje je osmijeh napustio? Koji hodaju, a ni ne znaju da se miču?
Koji govore, ali riječi ne čuju. Nazivaju li iste živima?
Ili su proglašeni mrtvima?
Je li život tvoje hodajuće tijelo? Tvoje usne kad se miču? Je li to život?
Jesi li živ jer vide da otvaraš oči? Jesi li živ ako osjete tvoje vrelo tijelo?
Kažu da ti nakon „smrti“ rastu i kosa i nokti. Nije li to isto kao i kad se biljke okreću prema suncu ili kad gljive traže vlagu?
Evo, mene i ja sam živa. Hodam. Šećem. Pijem. Jedem. Dišem. Pišem. Očito i živim.

aranžman by Zvjezdana Bubnjar
covered by Venesa Šimić

palindrom

palindrom je MAGIA, MADAM I'M ADAM
otkriva nam thomkins; *i rebus* mu kažem
isključivo križan i kojem ti padam
kao DOGMA: I AM GOD - *vječito lažem!*
a ON je ONA veli NOA i SATOR
madonna u ljusci bombona i bomba
stanovita SORTA taj BOG je salvator
i ROTAS stvorenja alberto i tomba.
kako God bog čitao, nužno se tenet
izdvaja iz raja kojim upravlja DIV
znan ko alfa iz kojeg se udvaja TENET,
pa omega pa PATER pa NOSTER pa VID...

maraviglia u sevilli ko te šljivi
u sonetu si sumnjiv, naličiš gljivi!

Sanjin Sorel

Palimpsest (Rijeka: Centar društvenih djelatnosti mladih, 1997.)

Spomen-ploča imenu

Bezimene pozdravljaš i vežeš ih uz svoj grad
ljubimcu, čija ogrlica tek do table Osijek seže!
Kroz humanisa gledaš dok gmiziš Štrosikom
sve dok upaljene sirene ne odahnu, a ti
se odvažiš podići pogled u ravnini oku.
prohujalo ti s vihorom, gmizavi crviću...
U tom tijelu više takta nema, a ritam u njemu
udara
koji je naučio hodajući, ne stajući, ne gledajući
U tebe.
Sad bi ga htio pitat kako se zove?
Zove se Ja imena nemam, ono
je nestalo u ritmu njegovih glasnih koraka
prema kraju (I zbilja je htio
u drugima postojati!!)
i sad počiva, bijelim kremenom
u crnom mrtvom mramoru, poput nas (!)
na spomen-ploči.

Izabela

L <-

... stat rosa pristina nomine, nomina nuda tenemus...

bubam slovo.
slažem slova, tvorim riječi, govorim - az
jezičila sam si je
kao i Egipćani, Hebreji, Armenci. Arapi, Grci i Slaveni.
jezičit ćeš će
i kad prohujamo s vihorom, nakon big end(g)a, nakon
kraja svijeta. Ostat će (mrtvo?) slovo na pergameni. Ostat
će uklesano crnim kremenom u dragi kamen iz 1100.
godine. On je big bang. Božja čestica. Početni prasak.
ne pitam za ime
jer ga nemam. Prazno. Nepostojano. Izbrisano. Uništeno.
Golo. Kada sam referencijalna, a ne smislena.
teško uspostavljen trokut, punim označeno, igram se
označiteljem. Insinuiram. Arbitrarno.
jer sam az poet, jer sam az človek.
bubam kuću.
bubam labirint.
bubam Boga.
bubam dva.
ostajem na spomen-ploči
az Ivana imenom Buljubašić

aranžman by Sanjin Sorel
covered by Ivana Buljubašić Srb

Cura koja je sjebana

Odlazi ujutro, vraća se nešto prije TV dnevnika.
Zapadno radno vrijeme.
Dugačak crni kaput, siva svjetlost na njenom licu.
Kosa zataknuta iza uha.
U njenom sandučiću nema ničeg
osim reklama za besplatnu dostavu pizze
i računa za vodu i grijanje.
Otključava vrata, baca stvari na pod.
Umiva se i dok se briše mekim frotirom
dugo gleda svoje lice u ogledalu.
Oblači staru isfucanu trenirku i sjeda pred TV.
Podgrijava jelo od jučer.
Gleda kroz prozor, pere zube.
Napokon, odlazi spavati.

Tatjana Gromača
Nešto nije u redu? (Zagreb: Meandar, 2000.)

Tata

razlila se tvojim tatinstvom crvena jeka
kojom si odagnao boje sa sebe.
Mrak twoje crne suze oblio je
tamo neku wannabe ženu
koja misli da piše i zna!
Tek nakon što si gadost
počeo kužiti tuđim gradom
shvatila je da nisi kriv
što si crven i upaljen.
Tko ne bi lio grimizni juice
da ga grize bučna, zubata
bijela zmija?
Pusto Trnje Sada Pjeva
vrati se TATA,
nosit ćemo srebrne oklope
pri ponovnom susretu!

Izabela

Tata, cura je sjebana, opet

“on je skroz crn, moj otac”

Sjedimo na kauču,
gledamo središnji Dnevnik.
On čvrsto drži daljinski,
i jebemu,
nikome ga ne da.
Sjedimo jedno pokraj drugoga,
kauč se ulegnuo pod težinom
njegovoga tijela.
Kad sam bila djevojčica,
tata je sjedio na kauču
i pio pivo.
Još smo tu.

aranžman by Tatjana Gromača
covered by Mateja Horvat

Mrzim fašiste

Treba mi zajapureni crni bik crvenih očiju,
da ga uhvatim za robove,
i da mu kažem:
Ti si životinja!
Ti si nacionalist!
Ti si najobičnije hitlerovo smeće!
Čut ćeš Micka Jaggera i Davida Bowija kako pjevaju
Dancing in the street,
i bit će ti mučno,
jer ja mrzim fašiste koliko i fašizam,
bez obzira što sam naizgled krhko biće
kojem se može narugati svaka čelična ideologija.

Zorica Radaković
Bit će rata (Čakovec: «Zrinski», 1990.)

Tehnička podrška

Pada snijeg na zaslonu tvog
pokidanog televizora.
i udara ti svjetlost u lice
prašnjave praznine.
Uh kako boli bezdogadajnost!
Odustani od zujave i zasitne tištine!
Udari nogom ekran i uđi!
Katodne cijevi provest će te
jedinim realityjem tvog života –
zagorenom žicom na
stražnjoj strani mozga.
Nije strašno, kaže majstor!
Ionako ti ne treba istina!

Izabela

***

zzzzzzzzzzzzzzzzzzzzzz sirene sirene se čuju svuda oko mene
na televizijskom ekranu odjekuju eksplozije
nema više Toma & Jerryja
želim svratiti na Franck espresso kavu i Coca-Colu
depresivno stanje ovladava mojom sobom
bježim, bježim van na VIM
a tamo? što je tamo?
uvenulo cvijeće i srušeno drveće
želim početi sanjati
Botticelli je pored mene
Venera pleše zanosno
bum!
ne, ne ću plakati, ne ću posustati iako...
rat je, ali ne ću

aranžman by Zorica Radaković
covered by Mia Jurić

Tamni vrh jezika

snježenje. jezik moj. bijela točka
odakle tebi pada snijeg, raste kosa
iz crnoga ti djevojčica plače
čim vidi mrak, umorna je kao voće
i zaspi na vrh jezika

snježenje. obrnuta bol koju treba sačuvati
mekanu kretnju, šapu od okomice kojom bi
se taknula površina kože, sva od usijanja
snjegovina. ne. ne. snježenje, tekuća glazba
glazba sebe same, duge bijele trabe
plesni glas kako pada, bez povijesne razlike
u trbuh od mrlje, odakle tebi raste križ
golo rame zemlje
snježenje. jezik moj. ekran od sipkosti
kamo ide duša, zar je ikad bila
uhvatljiva u vrijeme (dah koji piše)
tih tijelo snijega
zatvori ti taj motiv
u živi bok ga rani

planinu bijelu kao upitnik

Anka Žagar
Nebnice (Zagreb: Naprijed, 1990.)

Tehnička podrška

Pada snijeg na zaslonu tvog
pokidanog televizora.
i udara ti svjetlost u lice
prašnjave praznine.
Uh kako boli bezdogađajnost!
Odustani od zujave i zasitne tišine!
Udari nogom ekran i uđi!
Katodne cijevi provest će te
jedinim realityjem tvog života –
zagorenom žicom na
stražnjoj strani mozga.
Nije strašno, kaže majstor!
Ionako ti ne treba istina!

Izabela

Program tvog televizora

Nema emitiranja...
Samo snijeg na tom ekranu, ekranu
od sipkosti.
Usijanje je na vrhuncu.

Ekran.

Kao tekuća glazba
kroz katodne cijevi.

Je li uhvatljivo u vremenu?

Istina ti je tu,

na vrhu tvoga jezika.

Izreci....

Ne treba ti.

aranžman by Anka Žagar
covered by Ivana Mirošničenko

Crno-bijeli umnožak (baby – stilfigure) (thought of eternity)

Iskra, nikako, na prstima možda, jako lijena
a skraćena do poželjnog igranja
stoji.

Cijedi se planet, sutrašnja crnina rađa Đurinu tehniku

točka orisuje oplahu krugova, valjaka, kuglica (mi ih
djeca u proljeće ispisujemo, ližemo trulovišnjasti suhi nalet ravna mora)

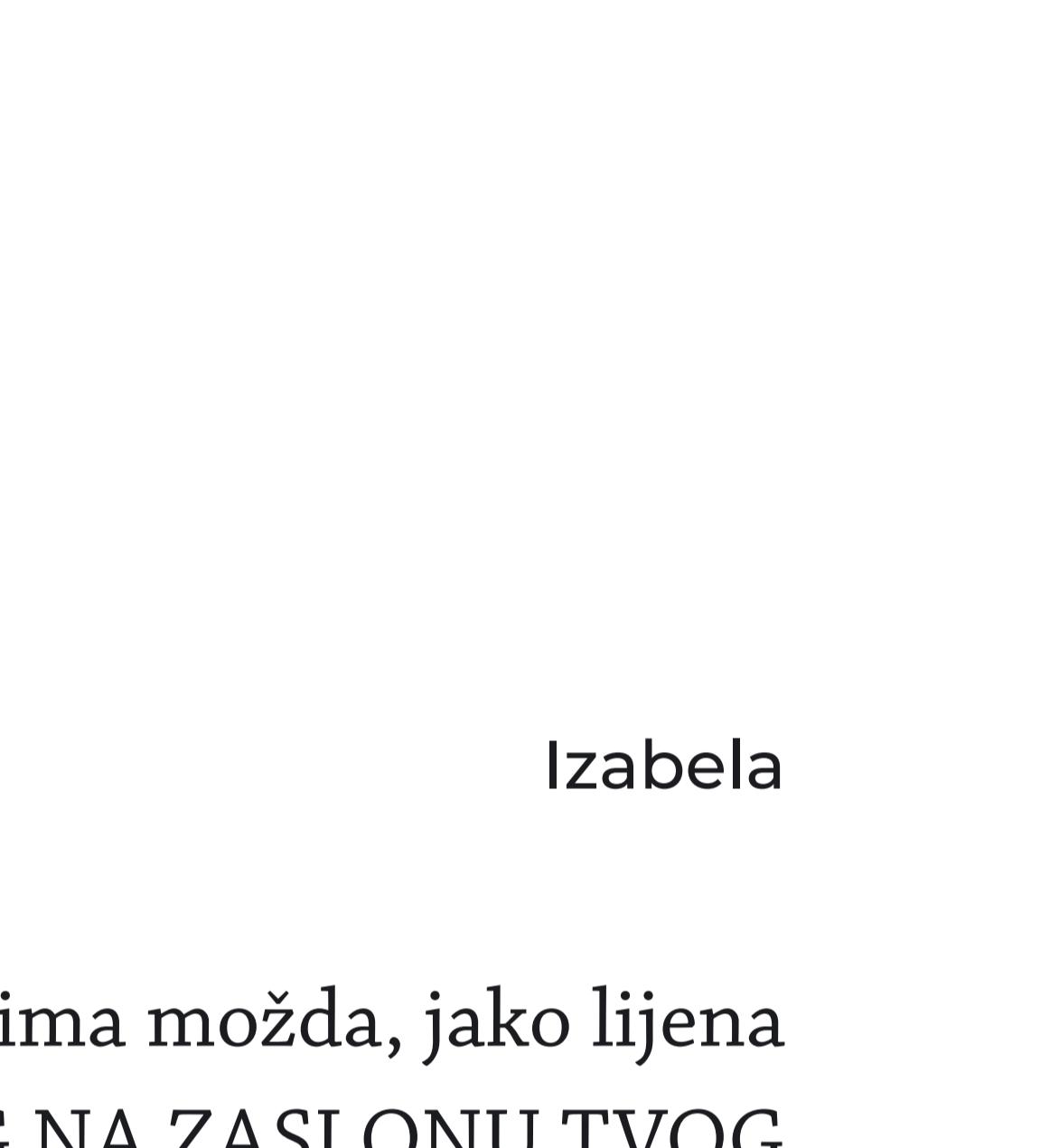
Oni, ono hoće iskočiti, skratiti spektar
nadilaziti
migoljenjem drmusave točke
(pojesti color TV)

Načiniti smetnje i stizati se
nagnuti
pogledavši u ulicu ubijenih ringe-ringe-raja

Goran Rem
Past ili Post (Osijek: Revija, 1985.)

Tehnička podrška

Pada snijeg na zaslonu tvog
pokidanog televizora.
i udara ti svjetlost u lice
prašnjave praznine.
Uh kako boli bezdogađajnost!
Odustani od zujave i zasitne tišine!
Udari nogom ekran i uđi!
Katodne cijevi provest će te
jedinim realityjem tvog života –
zagorenem žicom na
stražnjoj strani mozga.
Nije strašno, kaže majstor!
Ionako ti ne treba istina!

Izabela

Iskra, nikako, na prstima možda, jako lijena
PADA SNIJEG NA ZASLONU TVOG
a skraćena do poželjnog igranja
POKIDANOZ TELEVIZORA.

stoji.

I UDARA TI SVJETLOST U LICE (GORANE)

Cijedi se planet, sutrašnja crnina rađa (Đurinu) PRAŠNJAVE PRAZNINE
tehniku

UDARI NOGOM EKRAN I UĐI!

naleta ravna mora)

KATODNE CIJEVI PROVEST ĆE TE

Oni, ono hoće iskočiti, skratiti spektar

JEDINIM REALITYJEM TVOG ŽIVOTA-

nadilaziti

SAGORENOM ŽICOM NA

migoljenjem drm-drm-drm-drmusave točke

STRAŽNJOJ STRANI MOZGA.

(pojesti color TV)

NIJE STRAŠNO, KAŽE MAJSTOR!

Načiniti smetnje i stizati se
IONAKO TI NE TREBA ISTINA!

nagnuti

IZABELA OSTADE BEZ TEKSTA

pogledavši u ulicu ubijenih ringe-ringe-raja

goran i(x2)zabela razgovaraju

aranžman by Goran Rem
covered by Sonja Smojver

ruble je ugrayno

njevom i desnom dizem lako se ulete.
ružan sam, zato ti se smijem.
zato što sunce izlazi i zalazi
mijenjaju se straže čiji te koraci
zibaju u posteljini i
liječe od nesvjestice.
tamo gdje počinju modrina i pamćenje
prestaje razum, svatko to zna.
na vagi ni danas nema ničega
ali kazaljka kao i nekada
pulsira između dvije mrtve, svjetle usnice.

x = x

u plastičnu vrećicu pa na smeće
ćeš ti s mojim velikim srcem
samo ako i danas ne bude snijega.
potpuno sam smetnuo s uma

ako doista svatko bude petnaest minuta netko
imamo točno tričetvrt sata za
ustrijeliti se.
revolverom na vodu.

Die, di

Soldier of Fortune

Kreativnost počiva u okrugloj dimenziji
šarenih snova i olakšanja od bola.

gusto tkanom tepihu razabirući
zvuke električne gitare svirane

Lelujava priroda čuje, a note
vide, ono što ja mislim ušima
i ne mogu reći kožom!
Zato oči plutaju dimenzijom 69
spokojno,
Jer su naučile vjetrenjaču da drži mač!

Die Soldier Die Fort
u području 69
živi kreativnost. počiva u okrugloj dime
u spavaonici 69.
želim otploviti u dimenziju 69

olakşatı bol
leteći na tepihu

el. gitare što crna ruka bocom piva svira
kažem tebi soldier!
6=9
i ugojeni muf citata onih koji izdahnuše sr
daje vlažnost području
šestdevet.
ne osjećaš prirodu koja čuje. note koje vide
i oni ti ne mogu više reći
soldier
ono što misliš ušima a ne možeš reći kožom
drži li vjetrenjača mač?
postoji li dimenzija 69?
die die soldier
die die fortune.

covered by Marija Radman

Pjesma koju tek treba napraviti

materijal:

uzbunjenost azijom; malo patetike i rodna gruda; also:
muda sv. anastazije plus baterijska paradigma - jezero-
devetstotinasedamdesetsedma uščitana kao ostrizak zgu-
snuta sklopa karnevalskih RA-GUZA;

sladahna crnok/cmok narav - kurban-bajram blagdanska
foto-frajla plus artefakt-himen nesmislen i plodonosan
đaval lindo čija se lamentacija /na koncu / survava u pepel-
ničastu plosnatu rit:

pica _____ švica
vragi ____ i ____ orsagi
špek ____ u ____ drek

jako fest /post festum/
plus monotona zvona: A.G. - asonanca tralalalače koloseu-
mom

post scriptum:

dopušta se uporaba svih pomoćnih sredstava /ako nabavite
cement cigla vam neće ni trebati/

pjesma se i ne mora napisati

BIT ĆE TO JEBAČKA PJESMA

Branko Čegec

Eros, Europa, Arafat (Zagreb: Sveučilišna naklada Liber, 1980.)

Ona koja je pokidana (lutka)

U sjeni visine razbijenog izloga obješena je apatična lutka
našminkanih ljubičasto psiho-očiju slijepljeno zuri s visoka.
Procijep joj zašiven i znam da ju boli praznina plastična tijela
koje nema punjenja da utiša grotlo, niti da sagnjili cijev i
propusti tvar u šupljinu. Da si barem zla, nesposobna, mrtva
igračko! Spalio bi ti glavu i gledao kako gore širom otvorene oči
kojima svisoka promatraš svijet ispod sebe i razmišljaš bez
mozga, i postojiš bez imena i gledaš a ne progovaraš!

Izabela

Judita

(fragmenti)

I.

Uimeocaisinaiduhasvetoga. Amen. Kamen.

Tišinu je presjekao urlik nervozne gitare.

Zapalila je cigaretu i stala pred oGLEDAlo.

Crne očne duplje promatrале su prosječnost jeboZOVnog odslika stvarnosti.

O K E

R   Z

Začešljala je I

U o

k

o

m

i

t

o

i na oči nanijela mastan sloj crnog kajala. (...)

II.

Disko kugla. Divljanje neona.

Prostoriju je destruiralo vrištanje *beata* i harmonike.

U vruću dvorane kralj turbofolka nozdrvama je pozdravio

. (...)

III.

Grimizno praskozorje sLAGALO se s gustom tekućinom na njezinim
rukama.

Punk's not dead –

– a smrt nikada nije izgledala ljepše.

Otpuhnula je veliki *fuck-off* učmalom svijetu

i pretvorila se u sTUP od soli.

Marulić se okrenuo u grobu i pokazao srednji prst postmoderni.

Amen.

nem. A.

aranžman by Branko Čegec
covered by Kristina Krušelj

borba s kamenom

Noću ti silaziš iz svoje školjke u ovaj svijet.

Blijed i satrt.

Zamjenjiv u kamenu srebrnasta sjaja –

kao cvijet nesanice.

Između tebe i predmeta nema sličnosti.

Toliko ste različiti da postajete na

časove nemjerivi: kao toplina neba,

kao ljeska tvrde oskudice sna.

Nema više ničeg ljudskoga u tebi;

baš kao ni u kamenu.

Oboje ste borci s krupnim zvijezdama na čelu,

omamljeni beskorisnom pobjedom,

toliko nedosezivom i toliko suvišnom.

Sjenka koja vas prekriva je blagodarna.

Utažuje vam žed i nemire,

a na smetlištu joj prestaju granice.

U razdraganom polju – gdje se izjednačuju

škrte oluje i iskupljive riječi – prestaje vam jad.

Bez hropca i bez munje. Kao u kakvom krugu.

Ostaju samo međe s mirisom na kasni gnjilež

i riječne topine što dotiču vaš kratkotrajni vijek.

Zvonko Maković

Prostor voštanice (Split: Izdavački centar mladih "Marko Marulić", 1969.)

Ona koja je pokidana (lutka)

U sjeni visine razbijenog izloga obješena je apatična lutka

našminkanih ljubičasto psiho-očiju slijepljeno zuri s visoka.

Procijep joj zašiven i znam da ju boli praznina plastična tijela

koje nema punjenja da utiša grotlo, niti da sagnjili cijev i

propusti tvar u šupljinu. Da si barem zla, nesposobna, mrtva

igračko! Spalio bi ti glavu i gledao kako gore širom otvorene oči

kojima svisoka promatraš svijet ispod sebe i razmišljaš bez

mozga, i postojiš bez imena i gledaš a ne progovaraš!

Izabela

Gadura

(*U sjeni visine razbijenog izloga obješena je apatična lutka*

našminkanih ljubičasto psiho-očiju slijepljeno zuri s visoka.

Procijep joj zašiven i znam da ju boli praznina plastična tijela

koje nema punjenja da utiša grotlo, niti da sagnjili cijev i

propusti tvar u šupljinu. Da si barem zla, nesposobna, mrtva

igračko! Spalio bi ti glavu i gledao kako gore širom otvorene oči

kojima svisoka promatraš svijet ispod sebe i razmišljaš bez

mozga, i postojiš bez imena i gledaš a ne progovaraš!)

Imala je dugu kovrčavu kosu. Ušla je

a da ju nisu odmah zapazili. Mislili su

- da ima prekratku haljinu

- da su joj oči prenacrtane

- da je zauzela pogrešan stav.

S vremenom se promijenila, privlačila je

poglede.

Sumnjičave,

ljute,

stisnute,

plašljive.

Nemamo sad vremena, žurimo - rekla je

žena. Djevojčica je gledala meke

kovrče. Djevojčica je imala kratku kosu.

Djevojčica je pognula glavu i krenula

za majkom.

aranžman by Zvonko Maković
covered by Žaklina Viljevac

* * *

usne ti odišu nekom možda budućom ciklamom
postelja pozdravlja siromaha
upotrijebi me
use me kao izgovor za druge dane
vraćaš ih na prve
dotle sunce već izgori
naslanjaš oči na sunce
i portret je gotov sa sićušnom bilješkom snijega
za spremanje sigurnosti
i opremu hrabrosti

s troškom oka
potkapaš svoje korake

Preko zelenih
rasprava šuma se rasplesala i smočila lice.

Jadranka Vuković
Rubljenje granica, tijela (Drenovci: Hrašće, 2001.)

New Moon Risin'

Novi mjesec uzdigao se na jutarnje nebo
i zacvilio trubom brzopletog cvijeća
punjenog praškom psihodelične nesanice.
Zorom je tekao britki, tupeći miris
a grad je sjao dobrom mjuzom
osamdesetima izglačanog ceda.
Zgrade natrpane ljudima izbacile
su gola tijela na omjesečen dan.
Ljubav je sletila gradskom zvonu
na rame i pozvala sirotinju
da zaboravi na golotinju!
Ipak,
novi mjesec uzdigao se na
osječko nebo!

Izabela

Mjesečeva čarolija

Dan raznosi tamu, na nebu otisak noći: blistavi mjesec. Taraam!
Hajde,
uplovi u dan,
rasprši
tu tjeskobu i strah. Samoću i tišinu
razbij
ponekom dobrom, starom nojz notom
osamdesetih.
Otjeraj riječi,
vrijeme, misli, tišinu,
i nek je noć *sletila*. E nek je!
Umiri se. Umiri!
Zagrli ljubavsreću.
Zarubljen je dan i novi likovni mjesec sliven bulji nad osječkim nebom.

aranžman by Jadranka Vuković
covered by Tomislava Kesegić

Morgenstern

O, slava ti čizmo galgenskog Picara,
o, slava majmunskom lišaju i epu
u kom herbariji bruse atlas i sol.
Škrugut mozga u staklenoj kluci, –
konkvistador snima etrursku hijerarhiju.
Dogorjevaju trbusi i brade, božje lokne
– furijine fige.
Ušata stepa u skaski – europski štagalj u
plimi.
Skutren pip kozmogone bigamije – i žulja
demona.
Prži se teatar na tlorisu džungle
i ljutom bublju Was Ist Dort u ravni
– makaronski sirup iz mongolske žabe.
Ali gle! Bucifalova kokoš trči na Akropolu.
Joj! Goetheanum.

Milorad Stojević
Ličce (Zagreb: Augus Cesarec, 1974.)

New Moon Risin'

Novi mjesec uzdigao se na jutarnje nebo
i zacvilio trubom brzopletog cvijeća
punjenog praškom psihodelične nesanice.
Zorom je tekao britki, tupeći miris
a grad je sjao dobrom mjuzom
osamdesetima izglačanog ceda.
Zgrade natrpane ljudima izbacile
su gola tijela na omjesečen dan.
Ljubav je sletila gradskom zvonu
na rame i pozvala sirotinju
da zaboravi na golotinju!
Ipak,
novi mjesec uzdigao se na
osječko nebo!

Izabela

Trip to Zion

Radio Student i ovog ponedjeljka
Zove na kratko putovanje do Ziona i natrag.

Pratim njihove ritmove u ritmu svoje
Psihodelične nesanice.
Obuzima me božanska romansa.
Gibam se na valnoj duljini.

I koža odgovara na vibracije. Plešemo roots & culture jer

Dance is meditation in motion.

Gostuje sastav iz Rijeke znan kao Balkan Kolektiv.

Jedan od članova po tko zna koji put govori kako im savršeno odgovara

Biti nepoznanica za većinu stanovnika ove države.

Vrlo mudro zbole ljudi s radija i moj sprženi mozak donekle pamti.

Revolucija 21. stoljeća je duhovna evolucija.

Riječi odjekuju kao jeka, začetak Tišine ili korijen Istine.

Nekad mi govore

Nekad pjevaju

Emancipate yourself from mental slavery, none but ourselves can free our minds.

Lampica se pali. Zavjese se dižu.

Oči slušaju

Uši gledaju

Fotomontaže. Video projekcije. Grafičke uratke.

Popraćene glazbenim strunama.

Moja poezija je također glazba, ona je linearna i gramatički logična.

Ode vrijeme, vlak za Zion polazi.

K, vragu! Tamo ide

I moj um.

Jadno izmoreno tijelo još nigdje ne ide. Još neko vrijeme ostaje u ovoj

Okrugloj dimenziji.

Ipak, Vinkovci su hologram.

aranžman by Milorad Stojević
covered by Ana Brekalo

Kako ti je lijepo bog dao

Povedi pjesmu na proplanak
i izvuci iz pojasa pero!
Slušaj šapat omorika
i pitanje razgovornih ptica spikerica!
Kani se vladalačkih stolica
i otvorenih vrtloga vlasti!
Skupi skutove otrošne kabanice
i pridrži kapu na glavi!
Nasmij se ozbiljnicima mramorna lica
i skutonošama njihovim!
Pljuni u prašinu zemlje
i kalom lijeći oči ekrana!
Ozdravljuj izlučene moćnike
i uzvišene sažaljuj dnevice!
Zahvaljuj Prijatelju zvijezda,
trava, ptica i ljudi
i smjenjuj se s njima u pohvali!
Obavij lice rupcem maglice
i omotaj oko prstiju sunčane zrake crtovlja!
Kako ti je lijepo Bog dao
i nije ti nogu prikovoao!
Voli te Učitelj, Ivane,
Ivane, Učitelj te voli.

Ivan Golub
Oči (Zagreb: Naprijed, 1994.)

Anatomija romantizma

Kao more, slane su mi SUZE
(Izlučina suznih žlijezda koja održava vlažnost oka)
TIJELO mi drhti kao valova šum
(ljudski ili životinjski organizam,
shvaćen kao cjelina oblika i funkcija)
SRCE da mi paze, poslane su težnje
(mišićav šuplji organ koji se nalazi u prsim
i koji je glavni organ u optoku krvi)
kroz trnovit put.
TIJELO i duša za tim mi čezne...
(ljudski ili životinjski organizam,
shvaćen kao cjelina oblika i funkcija)
O varava srećo, prevari mi UM
(najviša spoznajna moć, ukupnost spoznaja
na teorijskom i praktičnom području)
Laži i jadi, predrasude, KRV,
(tekućina koja teče kroz žile
organizma čovjeka i životinja)
na zabranjenom cilju sreće
budite moj vjerni drug.

Izabela

Knjiga moga postanka

U početku stvori Bog nebo i zemlju i mene od zemlje
stvori. Tako bude večer pa jutro – dan 10. svibnja 2013.
Dode mi riječ:

Ja sam antonia (ti si me zazvao imenom).
Ti si Alfai Omega - (moj) početak i svršetak.
Ja sam a u Alfa i a u Omega.
Ja sam a-a (nomen est omen).
Ti u meni i ja u tebi.
Moje je tijelo postalo tvoj hram.
Skroman.
Moja je duša postala tvoj vinograd.
Neobrađen.
Moja je suza postala kap koju čuvaš na svom dlanu
(dolazi dan kad ćeš otrti svaku suzu s mojega lica).
Tvoja krv je moje svjetlo i moja tama.
Iz tame u svjetlo – preko trnja do zvijezda.

aranžman by Ivan Golub
covered by Antonia Rašić

U prolazu

Ovaj grad,
naći ćeš ga pod vodom
na karti koju si savjesno istetovirao
pod jezik i lisnatu dušu.

Proći će jedna žena, tako tužna žena
i upitati te jesli spremam
večerati mulj,
to toplo, ljekovito dno.

Marijana Radmilović
Portreti nepoznatih žena (Drenovci: Hrašće, 1998.)

Posjet kinematografu

Vrištim predivnim kaosom u jeku
planine koja mi šuti.

Kaže mi Dinko da moj nemir nije
sad i da ne znam pjevati samoću.

Isto tako ga ne volim jer volim
ljubav iz zadnjeg reda onog
staromodnijeg kina u kojem
projekcija ponekad zašuti

potpunom i mrklom tamom.
I nije me strah da će golemi zastor

pasti na mene, imam ružičaste
naočale s dvostrukim staklima.

I molim vas, prestanite mi nuditi

blockbuster dubokim glasom,
odradit ću filtraciju sama!

Izabela

X pjesma

Čvrlji i izjeda.

Poviš prsi,
ispod vrata – jer se duplam.

Bol razlike sada navire.

Onaj koji spašava je Tu! Stigao.

Bol razlike sada mine.

Jedna Ja polako nestajem...

Ne čvrlji i ne izjeda.

Koljena i čelo vlaže se.

aranžman by Marijana Radmilović
covered by Maja Kelava

***

obiđeš sva napuštena ljetovališta
posjetiš me s komadićem drveta zabodenim
pod noktom.

imam i škrinjicu od ružna drveta
kamen mudrosti
nekoliko izbrisanih negativa.
sasvim dovoljno za prizor iz filma
koji su nam branili gledati
dok smo bili djecom.
dostaje za bljesak modre svjetlosti
za igru očiju u podnožju noćnoga
krajolika i završni refren
smoke gets in your eyes.

Romeo Mihaljević
Anđeoska konverzacija (Zagreb: Mozaik knjiga, 1997.)

Posjet kinematografu

Vrištim predivnim kaosom u jeku
planine koja mi šuti.
Kaže mi Dinko da moj nemir nije
sad i da ne znam pjevati samoću.
Isto tako ga ne volim jer volim
ljubav iz zadnjeg reda onog
staromodnjeg kina u kojem
projekcija ponekad zašuti
potpunom i mrklom tamom.
I nije me strah da će golemi zastor
pasti na mene, imam ružičaste
naočale s dvostrukim staklima.
I molim vas, prestanite mi nuditi
blockbuster dubokim glasom,
odradit ću filtraciju sama!

Izabela

„Široki ekran je loše filmove učinio duplo lošijima.“
SAMUEL GOLDWYN

my this & my that

zimski vrt moje je platno
crtati, prstima, film po zamagljenim staklima?
(bez upitnika) Yes
voljeti je zvuk, divno osjećati
prikaz nijemog filma;
glazbeni program kutije s katodnim cijevima:
„my way“
zašto ne bi otišla u kinematograf –
pitane je koje bi mi Netko mogao postaviti
achtzehnhundertsechsundneunzig?
prozori se odmagljuju moj odraz
u staklu flashback – djetinjstvo je ipak

aranžman by Romeo Mihaljević
covered by Natalija Mujan

* * *

Pismo Željki J.

Draga Željka,
odakle ti hrabrosti da pričaš
kako ti je život stao u toj koloni
(a imala si samo pet godina),
kada ja tvrdim da na moj uopće nije utjecala.

Priznaješ kako te proganja ubojica
tvog prijatelja, ali ne bojiš se, kažeš,
uspjet ću u životu jer sam se naučila boriti,
a i pišeš poeziju pa se malo
nasmiješ...

Živiš na rubu, kao da cijelo vrijeme
do sada nisi bila preko.

Ja te molim da mi ne slamaš srce
svakog osamnaestog dok te snimaju novinari
(na prvom zadatku)
gdje stojiš pored Dunava sva blijeda i ozbiljna
(uvijek s godinom više)

s tim licem za koje bi svi BBC-jevi reporteri
prodali dušu dok su gledali kako sitno

i uplakano obilazi svijet.

Dakle, ja te molim, samo mi ne slamaj srce
pričom o tome kako ti je najveća želja
da jednog dana otvorиш cvjećarnu
u centru grada.

Ivana

Ivana Bodrožić

Prvi korak u tamu (Zagreb: SKUD Ivan Goran Kovačić, 2005)

Kino Europa

Toplinski valovi isparavaju asfalt
kalendarski blizu kraju svijeta
i ne mogu se ne pitati što
se dogodilo 2012. s kinom
Europa?

Provincijska ljepotica ružem
boje ciklame dreći po pastelno
roza harmonika-zidu utemeljenih ljubavi
na sagorivoj roli hollywoodskog filma.
Pa naučivši gorjeti filmskom vrpcom
kida svoje scene u lakše razgradive
opasne otpatke.
KINO EUROPA, proroče svoje propasti
hvala na pogledavanju u budućnost!
Ti si simbol kolonizacije; povorke putujućih
cigana zamamnog trodimenzionalnog daha.
U ljetu 2012. izdahnuo si kao asfalt a ruž
boje ciklame ispunio je tvoj zid novim
krvavim natpisom neke
napuštene generacije.

Izabela

— 22 —

Kino 1991.

Teška prašina mirisa boli i straha šiklji iz oskrvnjenog asfalta
Dan kada se ispraznio Grad, Silom!
Ne mogu, a da se ne pitam što se 91. dogodilo s mojim tatom.

Grad na Dunavu drečao je okupan bojama crvene ciklame, a tog smo jutra
Iz grada izlazili nešto drugačije nego inače. Naučivši živjeti u sobici hotela,
nas troje, kidamo svoju nadu ispred jastučića za sjedenje napravljenog
od krvnog mlijeka koju je teta spasila iz Vukovara.

KINO STRAHA, prorok tek nadolazećih boli od kojih smo umrli već oko deset tis-
uća puta. Ti si simbol povorke putujućih od kojih su se tek rijetki vratili.

1991. izdahnuo si i klonuo na mukama, a boje ciklame još uvijek stoje urezane u
tvojim zidovima.

A što je sa majkama, kćerima, suprugama? One i danas pišu pisma
NESTALIM generacijama, ZABORAVLJENIMA.

aranžman by Ivana Bodrožić
covered by Santina Kresinger

Slovo O

Ovako je slovo puklo

(( ))

Uzeo sam OHO i zaliјepio ga

O

Htoo som nopošoto
jodon stoh
slovo O jo poklo
po nosom mogoo
sod morom čokoto
dok so osošo

Borben Vladović

3 x 7 = 21 : (pjesme) (Split: Nakladni zavod "Marko Marulić", 1973.)

Pop Up MTV Baby!!!

Feelin' so trapped, left by the world in the corner
with walls of memories who're screamin' my name

Fightin' soundly to find escape with ghosts of past chasin' nnn
for me. Believin that future will bring me safety in smile,
has never been, baby, never been so far ...

Tryin' to tell you how I'm screamin inside,
with fire of your love I beg for reclaim of my heart,

from those who hurt me, from those who're

tearing your baby apart, so hard...

I feel I'll never come around...

Burn those broken frames, throw those lies away,
bring me to your arms and tell me
that everything will turn just fine...

In debris of the bottle they left behind,
still lies a part of me, still tryin' to be a child,
Still pullin' for a hand pretending it's alright,
those ghosts who sent that child to die...

Burn those broken frames, throw those lies away,
let me see reflection of (little) me in your eyes,
while you are tellin' me that those ghosts live just in a
story and that will never happen to us...

Izabela

Ja vama temu, vi meni pjesmu

(fragmenti)

O zarobljenoj, ostavljenoj, od svijeta, u kutu.

O zidinama sjećanja izvikivanih imenom Njezinim.

O potrazi za izlazom, u borbi, o Njoj, glasno gonjenoj duhovima prošlosti.

O vjeri u sigurnu budućnost donesenu smiješkom koji nikad ne bijaše tako

daleko kao sada

O pokušaju da kaže kako je VRIŠTEĆA iznutra.

O vatri njegove ljubavi kojom ga moli da joj pripitomi i zacijeli srce.

O onima koji Ju povrijediše, o onima koji ih razdvajaju.

O osjećaju da se nikad ne će oporaviti.

O spaljenim i/z/l/o/m/lj/e/n/i/m

O k v i r i m A

K M

V I

I R

R I

I V

M K

A m i r i v k O

o odbačenim lažima.

O uzimanju u naručje njegovo i obećanju da će sve na kraju dobro biti.

O krhotinama boce u kojima je još uvijek dio Nje.

O pokušaju bivanja djetetom koje drži ruku praveći se da sve je dobro.

O duhovima koji poslaše dijete da umre.

O spaljenim i/z/l/o/m/lj/e/n/i/m

aranžman by Borben Vladović
covered by Ranka Kojčinović

Tajna

Napisat ću najljepšu pjesmu,
o ribama i životu koji sam proveo na moru.
Prepunu topnih kiša, krša i gromaca
što ispunjavaju ostavljeni platni.
Školjke će snivati svoje zaljubljene snove,
o nizanju bisera na tuđim ogrlicama.
U pozadini će odzvanjati glazba.
Prešutjet ću ti sva znanja o navigaciji
i starim jedrenjacima koje čuvam
skriveni u dalekim bocama.
Kažem ti, napisat ću pjesmu o soli,
i vodi iz koje smo pobegli negdje.
Kao isušeni talog darwinove
teorije o postancima,
gladni horoskopa, interneta
i drugih jeftinih vradžbina.

Ivan Kunštić

Kora (Drenovci: Općinska narodna knjižnica, 2010.)

Crvenoj na Trgu II

J. Leović – Pogled s trga

Godinu dana nakon...

Iz ove perspektive izgledaš drugačije.
I sad kad smo postale dobre i ne značiš
samo Osijek, već moje buđenje,
postala si nešto drugo.

Onaj bljesak koji je Josip ocrtao
sad je moja stvarnost tebe.

I ne mogu te više vidjeti crvenom,
ti si blijeda u svojoj uznositosti.
I majka si, koju ostavih ka istoku
pa me mjesto nje zoveš u dan.

Izabela

Popunjavanje

Sjećaš se da sam
pristala gledati
panonicus mare.
U utrobi slavonske ravni
nalaze se
kartografski emiteri
mora
i naslaga, rekao si.
Na ekranu se prikazivala
dobro jutro alpe, dunave
i jadrane, a ti si
vremenski
pomicao programe
po talogu humusa. Čulo se
otjecanje vjetra
i nabranje
fosilizirajuće
svevremenskih
tjelešaca.

aranžman by Ivan Kunštić
covered by Doroteja Eškutić

Na svomu mjestu

Tvrd sam ja muškarac
zalogaje novog vjetra i dosadnog odsuća obrnutim
dlanom pomilujem
i zaspim
A zatim vježbam salto aerobic
istezanje
Ustanem se i kažem Mirna
žao mi je ali ja bih te pojeo
Puste me na miru priznajem skupljam
po cijeli dan po močvarama šibe metle
od živčanih biljnih čudovišta načinim
Sjednem i provozam se
lijepim mrakom ceste
Curice
iz plave kave sa dna mi
mašu
sasvim je to primjereno poljubac
Iz dalekih dvorišta ljubičice i
jorgovani staromodno mirišu
Tvrd sam ja
muškarac
ne dam se
vjetrom zavesti
Svaki put kad zaplačem
najedem se korijenja

Marinko Plazibat

Postelja od orahove sjene (Drenovci: Hrašće, 1999.)

Crvenoj na Trgu II

J. Leović – Pogled s trga

Godinu dana nakon...

Iz ove perspektive izgledaš drugačije.
I sad kad smo postale dobre i ne značiš
samo Osijek, već moje buđenje,
postala si nešto drugo.

Onaj bljesak koji je Josip ocrtao
sad je moja stvarnost tebe.

I ne mogu te više vidjeti crvenom,
ti si blijeda u svojoj uznotinosti.

I majka si, koju ostavih ka istoku
pa me mjesto nje zoveš u dan.

Izabela

Bijela haljina

sjedim na trgu
asfaltiranom užurbanim koracima
tramvaji VjetrovitoM prolaze
voda izvire, kažu fontana.
a ja vidim Karašicu
jasmina, kristina, andrijana, monika, domagoj, branimir, ivana, tatjana svi su
tu
kupamo plovimo ručamo pijemo karašicu
kao nekad,
dok je tata vozio đubre i slamu nosio svinjama
kiša je
padala djeca su gazila
blatnim lenijama
verali smo se stablima
orah i bagrem u našoj bašći
tamburica bećarac i šljivovica
kuća na kraju sela
a onda se poderala
bijela haljina mama je vikala popizdim.
i odem
u svoj grad gledati nebodere
kako oru moje njive
u traktoru
dok mi iz usta izlazi zasijana zemlja
korijenje mi
ne
da
isplivati iz Petrijevaca

aranžman by Marinko Plazibat
covered by Nikolina Rebrina

KRITIKA I

Nekopirani umnožak – 22 kritike – O Taj-gradu Antuna Babića, zapravo Torta o knjizi, traktat, Hikos Mash-up studijski lirske kolektiv. Ur. Goran Rem, prired. Sanja Jukić. Osijek: DHK ograna slavon-sko-baranjsko-srijemski, 2014.

VLATKA STOJANOVIĆ:

Smještanje Mickeyja i Donalda u podzemne gradske prolaze Matijevića asociraju na svojevrsne nove katakombe, što je eksplisitno povezivanje srednjovjekovne „mračnjačke“ terminologije s invertiranom, parodiranom i ismijanom bajkovitošću, slično kao i vizualno-motivski sloj bajke *Pro-past Tajgrada* Antuna Babića.

SANJA HERAKOVIĆ:

One, zapravo, bivaju (dodatnom) karakterizacijom likova u ovoj bajci, pa tako i onih koje ti likovi mogu predstavljati. A možda i važnije za ovu kritiku, te su ilustracije uknjiženje likovnosti. Likovna umjetnost koja bježi iz galerije i seli u drugu vrstu umjetnosti – u knjigu.

ŽAKLINA VILJEVAC:

Najpoznatija Hegelova teza – da nas povijest uči samo kako od nje nismo ništa naučili – sve situacije u tom smislu prepostavlja mogućima. Struktura tako, uz satiru, dobiva smisao, no je li to još uvijek bajka?

MIA JURIĆ:

Većina je radova nastala fotokopirnim umnažanjem, stoga se umjesto originala, govori o supostojjanju jednako vrijedne edicije. Implicitan je to signal raspadanja i raspršenosti subjektiviteta koji svoj identitet ostvaruje kroz brojne kopije.

SONJA SMOJVER:

Umjetnički secirana bajka bijaše fotokopijom originala što nije narušilo prijenos estetskog iskustva. Tako je i s *NO arhiv* izložbom. Ta izložba implicitno upozorava na ono već izvikivano ovdje: BAUDRILLARDOVSKO simulacijsko i simulakrumsko (uz izostanak negativnoga u ovom prizivu).

MARIJA RADMAN:

Tihomir Matijević, u Akciji Kaufland, u trgovackom centru Kaufland izlaže svoju skulpturu zlatnoga teleta, na osjećkom Sjenjaku na vrhu jedne zgrade postavlja skulpturu Windfucker. Na svakom od navedenih akcija promijenio je identitet (ne)mesta. Ona su postala mjesta i na trenutak su postala dijelom identiteta Osijeka.

MAJA KELAVA:

Matijević piše knjigu koja je, zapravo, *pismo kipara*, a slično je i kod Babića. Njegova bajka donosi ilustracije koje svojim grubim i pomalo grotesknim linijama podsjećaju na kiparske skulpture.

SANTINA KRESINGER:

Matijevićeva izložba donosi skulpturu te kipara koji traže sebe u skrivenom gradu čija se skrivenost ipak razotkriva pa praznine i pukotine postaju očite, kao i pukotine Tajgrada kroz koje se ušuljala tragicnost.

TOMISLAVA KESEGIĆ:

Osim navedenoga, mogli bismo reći da su likovi prikazani s ponekim elementima animalnoga. Zagledamo li se u ilustracije, primijetit ćemo robove, dugački rep i, među ostalim, mišiće koji prikazuju snagu i moć. Kao i mišići, tako i rogovi predstavljaju snagu, agresivnost i uništenje.

VENESA ŠIMIĆ:

Također, ako bi se moja aktivnost promatrала prema Piceljevu tekstu za *aktivnu umjetnost* i kako je ona u jednome svojem dijelu neprimjerena, onda mogu reći kako sam svoju aktivnost realizirala sudjelujući na izložbi o *NO arhiv* izložbi.

NATALIJA MUJAN:

Galerija je kiparu *locus amoenus*, drago mjesto i upravo je u prostoru galerije dana mogućnost pro-nalaska identiteta. Sama ta potraga asocira nas na bajkovitu potragu u kojoj su česte i neizbjegljene prepreke i zli likovi koji pod svaku cijenu žele omesti planove onih „pozitivnih“.

ANA BREKALO:

Za razliku od ostalih kipara, Matijević sa svojom skulpturom putuje, šeta, kreće se i tako se realizira u formi putovanja. Njegova knjiga odraz je i dnevnik toga putovanja u kojem umjetnik, skulptura i grad traže svoje identitete.

IVANA MIROŠNIČENKO:

Umjetnost je nešto što će živjeti zauvijek i nikoga ne može ostaviti ravnodušnim, kako je i sam Ujević rekao: *Umjetnost nikad ne prima svijet kakvim ga je našla, niti ga ostavlja takvim*.

IZABELA BAGARIĆ:

Važnost pripovjedača ilustracijama postaje veća jer nam pripovjedač ocrtava svoje viđenje likova u djelu te na taj način, filmskim rječnikom rečeno – subjektivnim do-snimanjem daje uvid u svoj položaj unutar djela.

DOROTEJA EŠKUTIĆ:

Kao što u Babićevoj antibajci dualiziraju tekst i crtež(i), ono dobro i loše u shvaćanju čovjekove prirode (osma Proppova funkcija lika i njegov karakter: Mažibrada kao zlikovac), tako i u Matijevićevim skulpturama i fotografijama vidimo borbu između onoga unutrašnjega i vanjskoga.

MAJA MARKAČ:

Akcija *Dejo Tuna i ja otišli na pivo vraćamo se odmah Tihomir* uklesana u kamen, pak, pita se o odnosu teksta i konteksta. Može li se govoriti o SMS-u u kamenu?

ANTONIA RAŠIĆ:

Umjetnost je, kako su i dadaisti pisali, čuvarica prošlosti, a svrha je digitalnog arhiva umjetnika konceptualne i neoavangardne umjetnosti upravo očuvati sjećanja, materijale, fotografije i dokumente.

IVANA BULJUBAŠIĆ SRB:

Ako pristanemo na pojam antičasopisa, moramo pristati i na pojam antiumjetnosti, umjetnosti koja postaje multimedijalna, palimpsestna i koja više nema osjećaja za originalnost, već inzistira na konceptu, ponavljanjima i preispisivanjima.

RANKA KOJČINOVIC:

Ono što je nekada bila pošta, sada je internet. Internet je medij prenošenja i odašiljanja radova, fotokopiranje je zamijenjeno digitalizacijom i skeniranjem, ali pri svim tim suvremenim postupcima ideja umjetničkog rada nije izgubila na značenju.

MATEJA HORVAT:

Postaje li skulptura identitetskom označnicom svih stanovnika grada, postaje li identitetskom označnicom nekih stanovnika grada ili ostaje samo identitetskom označnicom samoga kipara?

NIKOLINA REBRINA:

Izmišljeni svijet grada koji se može prilijepiti i prelijepiti preko nekog stvarnoga grada djeluje poput Matijevićevih fotomontaža jer on svoje stvarne skulpture lijepi ili montira u određeni stvarni prostor, a time što su skulpture fotomontirane, one ne pripadaju stvarnomu prostoru grada, već izmišljenom koji na fotografiji postaje stvarnim.

KRITIKA II

Književnokritičarski i znanstveni subjekt u kontekstu medijske kulture. Književna revija, časopis za književnost i kulturu. Prir. Sanja Jukić. 1-2: 5-231., 2014.

SANJA HERAKOVIĆ:

Ali, ne ide sve, ide sve staro u novom rahu, idu prokušane i neprokušane teme u nepredvidivim žanrovima, ide eksperiment, ide spajanje nespojivoga, idu stolice koje se popunjavaju, motivi koji se obnavljaju, promijenjena stvarnost. Idu film, fotografija, drama, poezija. Samo, bez *reality showa*, molim!

SANJA HERAKOVIĆ:

Fotografije su to koje prikazuju brojne subjekte, u rocku i(l) ratu, a koji munchovski tihu buče, kako oni koji eksplicitno prikazuju rat i koji se eksplicitno prikazuju u ratu, tako i oni koji nekada davno pjevaju rock koji je na fotografiji utišan.

SANJA HERAKOVIĆ:

Osim brojnih glazbenokodnih aluzija na motivskoj razini, poput glazbenika (pa i samoga Mahlera), instrumenata, ploča, ritma i slično, javlja se i fonostilistička dimenzija, pri čemu je pjesma *Prsti sneg* izrazito zvučna u svojem fonostilističkom ostvaraju te subjekt, iz okružja mirnih zvukova (zvukovnih aluzija), smješta u gotovo apokaliptično-kakofonično ozvučje.

SONJA SMOJVER:

Budući da se ovdje subjekt koncentrira na likovnu izvedbu pozornice, na kostimografiju, a potom i na gledateljsku i kritičarsku recepciju, izvedba bi bila nužnom sastavnicom, odnosno pokretačem nemira kritičkoga uma.

MIA JURIĆ:

Ispod naslova drame, melodramatski filmične i šansonijerski prevertovske, nalaze se dvije napomene, opaske, koje su bitnim dijelom cjelokupne drame i otkrivaju recipijentu da je drama *Napisana prema istoimenom romanu Augusta Šenoe* te da se *Zbiva u 5 slika, pred Kamenitim vratima, u Medvedgradu, Samoboru, štacunu i u crkvi*.

MIA JURIĆ:

Ova slika potvrđuje visoku komunikacijsku razinu koja je prisutna u Leovićevim djelima, a koja i potvrđuje da je podtekst svake slike upravo jezik.

ANTONIA RAŠIĆ:

I, kada je grupa Dalstroy u pitanju, mora se zaključiti riječju: sloboda!

ANTONIA RAŠIĆ:

Hiperrealistični, interkodni opisi čine tekst *Drenja* gotovo teorijskim diskursom o fotografiji i filmu (o teorijskom promišljanju svjedoči i objašnjavanje značenja inkluzivnog mi kao pojavnih instance znanstvenoga teksta).

MAJA MARKAČ:

Pronalaženje (auto)portreta u procesu vlastitog umnožavanja u *Skinutome Maleru* ovisno, pa time i problematično, o glazbi koja puni subjektovo platno: *Poslužim se kompozicijom: / od tebe* (Mahlera) sašivam samog sebe.

MAJA MARKAČ:

Sinkopiranost romana očituje se u isticanju, odnosno naglašavanju tona na nenaglašenome dijelu jer se roman kreće od mamljive ljubavne priče k prvotno tihom pa onda glasnome memoarskom dijelu.

KRISTINA KRUSLJ:

Sarić u ovoj zbirci eksperimentira s pjesničkom formom; njegovi se tekstovi kreću negdje između poezije i proze s upisano izvjesnom dramskom napetošću. Stihovani dijelovi nervozno teku, tek povremena interpunkcija gdješto pokuša zaustaviti tok misli, stiha, ali brzina je neumoljiva.

IVANA BULJUBAŠIĆ SRB:

S obzirom da u katalogu ne možemo zanemariti i ikoničku – samu fotografiju, i lingvističku dimenziju teksta – paratekstualni signal, nameće se kako se uz preplitanje tih dviju dimenzija tumačenje ipak prima lingvističkom dimenzijom koja deskribira, pa čak i više od toga, ona unosi dodatni dašak ritmičnosti nečujnih taktova koji su se sakrili u fotografijama.

IVANA BULJUBAŠIĆ SRB:

U svojoj hibridnosti i kompleksnosti Sarićeva poezija iziskuje vrlo skoncentriranoga, medijski napunjeno i strpljivog čitatelja, a za sve one koji se ne vide u toj skupini čitatelja preporučamo odložiti zbirku i zabaviti se nekim „lakijim“ notama.

IVANA BULJUBAŠIĆ SRB:

Pun mjesec u Istanbulu, pak, izraženje se bavi fotografijom kao tekstrom i tekstrom kao fotografijom, no u zbirci kao tekst funkcioniraju i ples, tetovaža, mozaik te slični motivi iz čijih trzaja proizlaze stihovi.

RANKA KOJČINOVIC:

Ovaj bend koji kombinira noise-rock i grunge lako će okupiti ljubitelje ove i sličnih vrsta glazbe upravo zbog izmiješanosti žanrova, koja je preduvjet za dopadljivost publici nešto široj od spomenutih fanova, unatoč povremenoj psihodeliji i ezoteričnosti te (možda samo na trenutke) isforsiranoj različitosti stilova koja je uspjela eventualno Kornu koji se ubacivanjem različitih dionica ipak suzdržao i uspješno zadržao jedinstveni glazbeni stil.

NIKOLINA REBRINA:

No, Gustav Mahler najjača je paradigma preko koje se može čitati i osjetiti Orcsikova poezija jer, kao što i sam zapisuje u svojoj poeziji – glazba je jedina religija, a sve su ostalo podanici.

NIKOLINA REBRINA:

Kritički se komentar u *Tempu* ogleda u propitivanju bezmozgovnosti pop i turbofolk glazbe (ako je to uopće moguće nazvati glazbom!) kojoj se kao protuteža pojavljuju rock, stihovi Beatlesa, Stevea Lawrenca, Ramonesa...

SOFIJA CRNOJEVIĆ:

Naime, kao što capriccio označava klasičnu, instrumentalnu glazbu, tako je i prozna autobiografičnost Željke Živković primjer jednostavnoga stila i, stoga, iako lucidnoga pisanja, u njemu nećemo pronaći nizanje zahtjevnih složenih rečenica niti zgušnutost filozofske poruke. Upravo suprotno, unutar teksta *Esekerskog capriccia* pronaći ćemo shortcutnu intimnu isповijest i sugestibilne opise majčinstva; ljubavi i razočaranja u ljubavniku i članove obitelji; strast prema knjigama, pisanju i glazbi – a sve čitljivo i protočno.

VESNA ĐURČEVIĆ:

Dramom se proteže tužan ton (plavi ton) klavira. Nadalje, radnja je isprepletena glazbenim referencama, pa tako nalazimo stihove pjesama *She's Lost Control* (Joy Division), *The Boy With the Thorn in His Side* (The Smiths), *Love Will Tear Us Apart* (Swans), *Oh My Lover* (PJ Harvey), a spominju se i *Tunic* (Sonic Youth), *Youkali Tango* (Kurt Weil). Medijski subjekt prekinut je u djelovanju zvukom rafa

KRITIKA III.

Književna kritika, hrvatske konstelacije teorije i prakse medijskog subjekta, u: Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara 16. Ur. Mirko Ćurić. Đakovo: Ogranak Matice hrvatske u Đakovu/DHK Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, 2014., str. 29–66.

SANJA HERAKOVIĆ:

U opisivanju se, pritom, mogu poslužiti filmskom terminologijom pa reći da se Kusik poigrava kadriranjem, šećući od totala do detalja i obrnuto, umećući koji krupni plan, poigravajući se, pritom, i perspektivama – gledajući i pišući o onome ispod (iz) ili iznad sebe.

SONJA SMOJVER:

H. M. Enzensberger daje tekst koji sarkastičnim, ponekad i ciničnim tonom komentira ideološki aparat koji se predstavlja demokratičnim, čineći nedemokratične postupke. Prepoznajem ovdje uputu na *derridaovsko* poimanje zbilje uopće, odnosno isklizavanje zbilje, isklizavanje značenja.

IZABELA BAGARIĆ:

Za razliku od stripovne linearnosti *Kulturna karta Slavonije* ima dubinu koju joj daje kombiniranje kartografskog i stripovnog subjekta te upravo zbog toga oni imaju hijerarhijski odnos pred-postavljenosti (strip) i pod-stavljenosti (karta).

ANTONIA RAŠIĆ:

Grgić piše subfabulativno i, stoga, naoko jednostavno, tekst je lako čitljiv, ali ne usredotočuje se bitno na analizu književnoga predloška, nego ga povremeno, ali pomalo iskošeno, prepričava, a analiza (i kritika) zbog toga se čine površnima, pa se pun pogodak labirintnoga mišljenja prikuplja tek ukupnom semiozom – stanjem lakih i brzih analoških preskoka i narativnih ubrzanja.

KRISTINA KRUSELJ:

Gajin mjestimice poseže za vlastitom (a time nužno i globalnom) poviješću kako bi iznio stav o tekstu. (...) Zbog toga može biti (i vjerojatno jest) bliži manje upućenom, čitatelju-rekreativcu, a uzme li se u obzir medij u kojemu su tekstovi prvotno objavljeni (dnevni tisak uglavnom), shvatit će se da je takva izvedba nužna jer se (u najvećem postotku) predstavlja upravo takvim čitateljima.

IVANA BULJUBAŠIĆ SRB:

Žanrovska različitost, pa i hibridnost, tekstova u knjizi *Adresa* zapravo se odlično nadopunjaju pa pozicija subjekta biva povremeno transformirana od vrlo stručne, objektivne instance, do intimističke, senzibilne, koja osjeća i proživljava kulturnu neosviještenost.

SOFIJA CRNOJEVIĆ:

Zapravo, možemo primjetiti kako je Dario Grgić ponajviše medijski osjetljiv, manje ističe važnost analize forme, subjekta i sl., a puno više pridaje važnost komparativnosti, tj. povezivanju različitih umjetnosti.

VESNA ĐURČEVIĆ:

Virag spominje i glazbu, tj. koketiranje autora s rock-glazbom, čime upućuje na svoju drugomedjisku subjektnost.

KRITIKA IV.

HIKOS MASH-UP ADRESA

HIKOS MASH-UP adresa je i autorsko ime naraštaja studentica jednopredmetnoga studija Hrvatskoga jezika i književnosti 2009./2010., a to su *Ivana Buljubašić Srb, Nikolina Rebrina, Sanja Heraković, Antonia Rašić, Izabela Bagarić, Ranka Kojčinović, Kristina Krušelj, Maja Markač, Maja Crnković, Mateja Horvat, Mia Jurić, Ivana Mirošničenko, Sonja Smožver, Jasmina Vrebić, Santina Kresinger, Marija Radman, Tomislava Kesegić, Ana Brekalo, Natalija Mujan, Doroteja Eškutić, Leonija Laktić, Maja Kelava, Dajana Dalić, Maja Marijanović* te dvopredmetnoga studija: *Vlatka Stojanović, Žaklina Viljevac, Venesa Šimić, Vesna Đurčević i Sofija Crnojević*, koje su sudjelovale u sveučilišnom projektu *Medijski subjekt pjesništva, književne kritike i znanosti* Sanje Jukić i Gorana Rema. Studentice Hikosice autorice su niza radova proizašlih iz zadatka u sklopu kolegija prof. dr. sc. Gorana Rema (Suvremena hrvatska književnost, Slavonski tekst hrvatske književnosti u europskom kontekstu) i izv. prof. dr. sc. Sanje Jukić (Stilistika, Teorija stila II) u okviru spomenutoga projekta te objavljenih u hrvatskim književnim časopisima (Tema, Književna revija) ili izloženih u sklopu hrvatskih književnih manifestacija (Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara, Pjesnički susreti u Drenovcima). Neki su od tih radova nagrađeni uglednim književnim nagradama (DHK-ova *Povelja uspješnosti Julije Benešić* za 2013. godinu na Đakovačkim susretima hrvatskih književnih kritičara, *Nagrada za neobjavljeni pjesnički rukopis autora do 35. godina za 2013.* godinu na DHK-ovim Pjesničkim susretima u Drenovcima). Osim toga, studentice HIKOS MASH-UP skupine (Ivana Buljubašić Srb, Nikolina Rebrina, Sanja Heraković) inicijatorice su i organizatorice Međunarodne studentske konferencije *Pontes poeticae*, prve uopće takve na osječkome Filozofskom fakultetu za područje suvremenе hrvatske i svjetske književnosti.

Bibliografija:

1. *Karnevalizacijski aspekti u Cirkusu Ive Balentovića i Karnevalu cvrčaka Mirka Jirsaka*, izlaganje, Gradska vijećnica Županja – Okrugli stol Ivo Balentović, 11. svibnja **2013.** u sklopu 24. pjesničkih susreta u Drenovcima
2. 6. lipnja **2013.**, performans *Drama, Cirkus*. Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Filozofski fakultet u Osijeku, **2013.**
3. *Dravski atelier – Ivane moj Rogiću Nehajev*. Hikos Mash-up studijski lirski kolektiv. Tema: *časopis za knjigu*. **2013.**, 1-2: 87–96.
4. *Nekopirani umnožak – 22 kritike o Taj-gradu Antuna Babića zapravo torta o knjizi, traktat o kiparskom pisanju grada* Tihomira Matijevića, kritike., u: Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara 15. Đakovo. ur. Mirko Ćurić. Đakovo: Ogranak Matice hrvatske u Đakovu, DHK Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, **2013.**, str. 83–155. (*Povelja uspješnosti Julije Benešić* za 2013. godinu na Đakovačkim susretima hrvatskih književnih kritičara)
5. *Nekopirani umnožak – 22 kritike – O Taj-gradu Antuna Babića, zapravo Torta o knjizi, traktat*, Hikos Mash-up studijski lirski kolektiv, kritike-monografija. ur. Goran Rem, prired. Sanja Jukić. Osijek: DHK ograna slavonsko-baranjsko-srijemski, **2014.**
6. *Ivane moj Rogiću Nehajev*, zbirka poetskih tekstova. Drenovci: Općinska narodna knjižnica Drenovci, **2014.** (*Nagrada za neobjavljeni pjesnički rukopis autora do 35. godina za 2013. godinu na Pjesničkim susretima u Drenovcima*)
7. Međunarodna studentska konferencija *Pontes poeticae*, 23. i 24. svibnja **2014.** (*Pontes Poeticae*: knjižica sažetaka, Osijek, Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 2014.)
8. *Sve je to movie! Interstilističke analize pjesničkih i filmskih tekstova studijske skupine HIKOS MASH-UP*, stilističke analize-monografija. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Filozofski fakultet, **2014.**
9. *Književnokritičarski i znanstveni subjekt u kontekstu medijske kulture, književne i intermedijiske kritike i funkcionalnostilističke analize znanstvenih tekstova*. Književna revija, časopis za književnost i kulturu. 1-2: 5–231., **2014.**
10. *Književna kritika, hrvatske konstelacije teorije i prakse medijskog subjekta, metakritika*, u: Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara 16. ur. Mirko Ćurić. Đakovo: Ogranak Matice hrvatske u Đakovu/ DHK Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, **2014.**, str. 29–66.

ZNANOST I.

Sve je to movie! Interstilističke analize pjesničkih i filmskih tekstova studijske skupine Hikos Mash-up. (2014). Prired. Sanja Jukić. Osijek: Filozofski fakultet.

IVANA BULJUBAŠIĆ:

Tako se raspršuje referencija na zbiljsku pojavnost, a u žarište dolazi apstrakcija autorova [FAKTO-ROVA I.B.S.] tijela, koja iznevjeruje najavljenu total-informaciju.

RANKA KOJČINOVIC:

Greška veste kao modnoga predmeta u Vladovićevu pjesničkom tekstu vrlo se lako povezuje s greškom koja se uočava u filmu Sanje Iveković *Osobni rezovi*. Naime, ta se *filmska greška* odnosi na rupe u čarapi koje subjekt sam izrezuje, izvodeći pritom svojevrsni performans.

ANTONIA RAŠIĆ:

Versifikacijske upute od kojih je sačinjen tekst *Proljeće II*, svojom je izvedbenom sugestibilnošću nalik sadržajnom ustroju filma Mladena Stilinovića *Početnica 1, 2, 3*, u kojem autor, baš poput Lili-jane Domić, daje uputu za čitanje gledatelju koji promatra tekst u filmu.

MAJA MARKAĆ:

Uočljivost intermedijalnih korelacija u pjesmi *I'm waiting for you winter long* dade se iščitati u motivu rastera koji se može povezati s drugim medijima u smislu pribora za pravljenje linija, a *raster* unutar pjesme funkcioniра kao umrežen prostor sna u kojem se subjektna instanca identificira s Drugim.

KRISTINA KRUSELJ:

Kipkeova *crnina* jest massmediokracija koja proždire pojedinca. Ili je ipak signal dominacije koda nad subjektom?

SANJA HERAKOVIĆ:

Miješanjem politike, novinskoga izvještaja, glazbe, filma i slikarstva u predlošku, svaki fragment gubi svoju prvotnu funkciju, ali dobiva novu – *transestetsku*, dok subjektni konstrukti postaju transkonstruktima.

SONJA SMOJVER:

Neizostavno je upozoriti i da autor-glumac naglašava kako je *ovaj film stavljen u kvadrat*, a razvidno je da je Slamnigova pjesma također geometriistički oblikovana, i to baš u višestrukoj formi kvadrata, pa je i na izvedbenoj, i na razini verbalnoga imenovanja forme, vidljiva analogija između tih dvaju predložaka.

JASMINA VREBIĆ:

Uporabom kratkih stihova u pjesmi, odnosno minimalizirajući informacije koje su tim stihovima prenesene, Dragojević aludira na rezove i kratke kadrove u snimatelskom procesu, a ista je takva tehnika korištena i u filmu Zdravka Mustaća.

IZABELA BAGARIĆ:

Uz svu živost koja je prikazana u Stilinovićevu filmu, lutke predstavljaju dijametalnu suprotnost, stojeći u ulozi „lijeposti“, morfonostilema upotrijebljenoga u pjesmi *Vježba 8*, koji opisuje apstrakciju te senzualne, ali gotovo nežive ljepote.

DAJANA DALIĆ:

Kvadrat je bitan oblik kako Mustaćeva filma, tako i pjesničkoga teksta *eeja.knosos*. Pravilan kvadratni, geometrijski oblik pjesničkoga teksta podudara se s težnjom subjekta u filmu da svoj film-iskaz montira u *kvadrat*.

LEONIJA LAKTIĆ:

Tijekom Galetina filma čuje se skladba Claudea Debussyja *La mer – More*, a to ukazuje na odnos mora i sunca. Plavo i žuto kolorističke su dominante u filmu pa i to ukazuje na kontrast mora i sunca, odnosno na slikarske materijale i motiviku.

MAJA MARIJANOVIĆ:

Naginjanje grafema u Čegecovoj pjesmi, narušavanje logike projiciranja pjesničke horizontale na vertikalnu, također je element destrukcije pjesničkoga koda, po čemu se tekst približava filmu *Chanoyu*.

SANTINA KRESINGER:

Ta dekonstrukcija interlingvalnim umetkom kao odraz zasićenja konvencionalnim foto medijem u pjesmi *Bjeljejet parus odinokij*, u Ivekovićkinu filmu odgovara osobnom rezu kao simbolu zasićenja novinskim medijem.

NIKOLINA REBRINA:

Pjesma *Božji prst* u svom prvom stihu uvodi prozorski okvir koji se može poistovjetiti s filmskom kamerom i medijem filma te već na svom početku nudi sličnost s eksperimentalnim filmom jer dio pjesničkoga teksta pokušava ostvariti svoje strukturno postojanje i u mediju filma.

MAJA CRNKOVIC:

Međusobnim je razmještanjem stihova *Nacrta za ples*, koji ne slijede uvijek svoj redak, inducirano kretanje, tj. ono što izvorno pripada umjetnosti koreografije. Okvir je razbijen upravo tom „igrom“ forme.

ZNANOST II.

Književnokritičarski i znanstveni subjekt u kontekstu medijske kulture. Književna revija, časopis za književnost i kulturu. Prired. Sanja Jukić. 1-2: 5–231., 2014.

IVANA BULJUBAŠIĆ:

Rubnice/marginalije grafički su „isturene“ u tekstu, one se pojavljuju na svojoj podlozi, a i ispisane su drukčjom tipografijom te manjim slovima od glavnoga teksta, što, dakle, ide u prilog tezi o citatnom imitiranju vizualnog identiteta internetskih portala, dakako onih virtualnoga tiska, pri čemu treba napomenuti kako semantička autonomija glavnoga i „sporednoga“ teksta u Oračkinoj knjizi jest ostvarena, no znanstvenom prirodnom teksta nije mišljena kao njegova konačna intencija.

RANKA KOJČINOVIC:

Dakle, može se reći kako podrupci supostoje s glavnim tekstrom, simultane su poput linkova i recipijent ne mora odvajati pogled od glavnoga teksta kako bi potražio objašnjenje jer je objašnjenje već interpolirano u tekst.

ANTONIA RAŠIĆ:

Upravo kroz uporabu nekih termina ili, zapravo, riječi – parazita, najbolje se u Vukovićevu tekstu otkriva administrativno-poslovni stil (*mehanizmi, tehnike, cijeli niz problema, problemsko polje* i sl.).

MAJA MARKAČ:

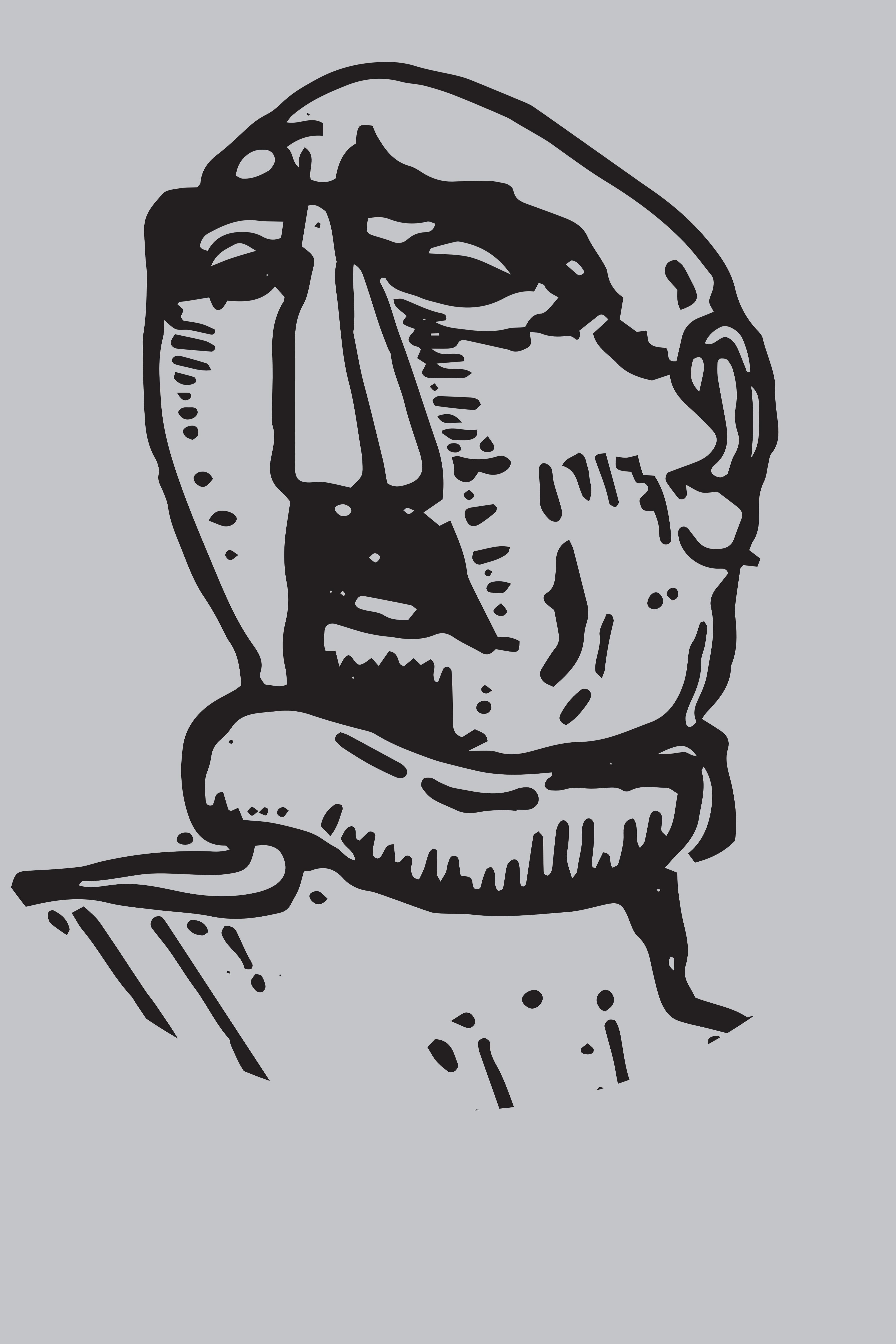
U Markasovićeve povijesni se subjekt stavlja u funkciju metajezičnog argumentatora povijesne motiviranosti fikcionalnog teksta, odnosno upućuje na vrstu (dokumentarističkoga?) odnosa fikcionalnog teksta spram zbilje.

KRISTINA KRUSELJ:

Neverbalnim su kodovima u Removoj i Removoj knjizi crne stranice sa slikovnim prikazima (fotografijama, naslovnicama, notnim zapisima i dr.), upotpunjene tekstualnim opisima i/ili podatcima koji se tiču slikovnoga prikaza. Funkcija je tih neverbalnih idejno-problemskih podrubaka dostaviti dokumentarističku građu iz drugih medija koja upotpunjuje i vizualizira tekstualnu elaboraciju koja se iznosi.

SANJA HERAKOVIĆ:

Ako se pojedini didaskaliji uzme kao dodatna informacija koja je nužna za razumijevanje i čitanje kakva djela, onda se određeni podrupci u monografiji Rišner i Glušac koji upućuju na kakve postupke pri pisanju, a koji čitatelja upućuju na razumijevanje takvih postupaka, mogu smatrati podrupcima – didaskalijama.

ZNANOST III.I.

Sanja Jukić, Goran Rem, HIKOS MASH-UP. *Osječka mediostilistika: Tri konceptualne studije: književnost, film i noise-kultura*. Osijek / Zagreb: DHK Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski / Meandar Media, 2020.

GORAN REM, SANJA JUKIĆ I NIKOLINA REBRINA:

Referentnom će nam u tom smislu biti nepoznate drame prvoga uopće hrvatskoga postmoder-
nog istražitelja Bore Pavlovića (1922. – 2001.), **kojima je Faktorov film blizak afigurativnošću vizualno** odmjerih prizora i **figurativnom ritmičnošću** smjene lakin i brzih s meditativnim tematskim emisijama, **stilskim** ostvarajima s manje izravnih **značenja vezanih uz sadržaj, a s više neizravnih značenja vezanih uz formu, pogotovo u aspektu vidljivosti rodno-žanrovskih i citatnih struktturnih intervencija**. Film bi se, po tom pitanju, mogao dvostruko odrediti – kao dokumentarni i eksperimentalni.

GORAN REM, SANJA JUKIĆ I RANKA KOJČINOVIC :

Scena koja otvara *Strange Fruit* djeluje umirujuće, gotovo **glazbeno meditativno jer kinetikom kamere u prvi plan dovodi rasprostiranje pejzažne estetike u vremenu**, kao još neki **pri-zori** idilične seoske tišine i prirode u različito doba dana.

Recepцији ne smetaju ni povremena psihodelija i ezoteričnost te (možda samo na trenutke) isforsirana **stilska hektičnost** koja je uspjela eventualno nu-Kornu, no on se ipak suzdržao od ubacivanja **pretjerano različitih stilskih dionica i ipak zadržao poznat, a opet autentičan glazbeni stil**.

Po toj **se autorskoj stilskoj beskompromisnosti s jasnim kulturnim učincima u otporu stilski masovnoj i unificiranoj umjetnosti**, glazba koju stvara Dalstroy može usporediti sa snimanjem eksperimentalnih filmova (na primjer, **Faktorov Strange Fruit koji dekonstruira žanrovski film pomoći njegovih vlastitih strategija u proizvod koji se ponajviše bavi samom tom dekonstrukcijom ili** film S Toma Gotovca, u kojem subjekt na drugačiji način lista časopis – radi to unatrag (Kojčinović, 2014: 81) pa se taj čin **simbolički veže** uz odstupanje od ustaljenog načina stvaranja, kako eksperimentalnog filma, tako i glazbe koju stvara Dalstroy).

GORAN REM, SANJA JUKIĆ I IZABELA BAGARIĆ:

Uz očite uzore u **improvizacijskim nastupima i metal stilu** Dream Theatrea, Dalstroy otvara prostor potencijalnog **stilskog razvijanja i kulturnog urastanja u panonski identitet** grada Osijeka.

GORAN REM, SANJA JUKIĆ I IVANA BULJUBAŠIĆ:

Upravo je žanrovska hibridnost spojnica prema eksperimentalnom filmu Ivana Faktora Strange Fruit (2013), koji se također poigrava s trivijalnim žanrovima, napose horornim, a najzorniji stilistički instrument tih žanrovske križanja i u glazbenoj poetici grupe Dalstroy i u Faktorovu filmu postupak je distorzije.

U završnome dijelu pjesme *Ples*, kao završni udarac, vokalna izvedba prelazi u vrisak, **u citatnu poantu Munchova neartikuliranog** krika koji se izmjenjuje, a onda dovodi i u semantičku vezu s repetitivnim usklikom glagola *udišem*. **Krik čujemo kao izravnu posljedicu otkazivanja fiziološke mehanike održavanja primarnog egzistencijalnog opstanka**, što se u alternativnim glazbenim izričajima može tumačiti **kao neoeksprezionistička gesta koja se jezičnom apstrakcijom služi kako bi proizvela upečatljive brutalne i direktnе (...) predodžbe (...) emocija ljudske drame** (Šuvaković, 2005: 406).

GORAN REM, SANJA JUKIĆ I NIKOLINA REBRINA:

Kvantitativno inferioriziranje riječi omogućuje slušateljima da intenzivnije dožive noise – **i na razini prepoznavanja stila, i na doslovnoj razini fizičke recepcije, zato** njihove pjesme treba gledati, slušati i neposredno iskusiti **taktilnu silinu zvučnih vibracija**. Usprkos toj (nepotpunoj) negaciji riječi, glazba grupe Dalstroy može se na formalno-leksemkoj razini usporediti s lirskom pjesmom **ili s obrnuto postavljenim objektima usporedbe, jer formalno ritmiziranje pojačano odgovarajućom semantičkom distribucijom leksema u književnom tekstu pjesme preuzima upravo od glazbe takav modus uspostavljanja ekspresivnosti**.

GORAN REM, SANJA JUKIĆ I SOFIJA CRNOJEVIĆ:

Ono što sviraju može se opisati kao kombinacija temelja na kojima je nastao noise-rock u Illinoisu u 80-ima te nekih iskustava koja su članovi stekli kroz glazbu koju su svirali te slušali. **Stil je u formi, u strukturiranju same kompozicije** (Maleš, 1989: 287) **koja počiva na zvukovno disparatnim segmentima i tekstovnome minimalizmu...**

GORAN REM, SANJA JUKIĆ, SANJA HERAKOVIĆ, IZABELA BAGARIĆ I VESNA ĐURČEVIĆ:
Dalstroyevci kroz medij koncerta već spomenuti kulturni aktivizam odigravaju i kroz scenski nastup, poigravajući se varijetetima pojmove centra i marge. Izmještajući se iz svoje središnje pozicije, ulaze u periferni prostor publike, brišući granice između nje i sebe, između periferije i središta.
Punčke već godinama dišu energijom **nepopularnih žanrovske strujanja i uspijevaju se ne poskliznuti na nagovore masovne kulture kojoj je glazba, zbog recepcijeske masovnosti, gotovo prirodna uzdanica**. Upravo zato ih se može nazvati svjetlonosama (i onomastičkom figurativenošću autorice tekstova) generacije izgubljene u moru lakin nota i taktova koje zaboravljamo na prvo slušanje.

Pjesma koja započinje i završava **retoričkim pitanjima**, baš kao i moto *Nije mi jasno*, koji se provlači kroz strofe kao pozadinska jeka (**što je u zapisu vidljivo kao grafostilistička intervencija – pozicioniranje i repozicioniranje zagrade kao paralingvističkog signala stišane zvukovnosti, zapravo subjektovih oscilatornih stanja**) te zatim postaje krik s krova ove pjesme, upućuje na već spomenuto žanrovske izmještenost Punčki, benda koji poetološki i estetološki živi u devedesetima (ili osamdesetima?), a stvara u bezdanu suvremenosti.

GORAN REM, SANJA JUKIĆ, IVANA BULJUBAŠIĆ I ANTONIA RAŠIĆ:

Dalstroy je u Exitu predstavio EP *Transarktik*, a stil toga albuma i tekstrom se i glazbom opire intenzivnim kontekstnim pritiscima industrijalizacije, što u praksi čujemo kao kontrolirano nekontrolirane visoke električne gitarske tonove s jakim popratnim basom, no najsubverzivniji su spram lakonotnih rješenja svakako „soundtrackovi“ pojedinih pjesama, tj. popratni elektronički zvukovi ili lagani sintisajzerski bitovi koji funkcionišu poput rezova.

Zbog toga se glazba Dalstroya može usporediti s **dynamikom eksperimentalnog filma, koja afirma različite oblike narativnih zastoja i akuzalnog tijeka, poput onih u filmu Sanje Iveković Osobni rezovi ili u filmu Strange Fruit Ivana Faktora, gdje se čini da je fabularni zastoj sa svim montažnim sponama koje ga uspostavljaju namjerno projektiran sadržaj filma**.

GORAN REM, SANJA JUKIĆ I HIKOS MASH-UP:

Monografija Ružice Šimunović, **baš zato što je** riječ o popularnoznanstvenom diskursu, analiziranjem performansa Zorana Pavelića, također postaje dijelom kulture koji **tu kulturu** približava širokim masama na najtransparentnijoj razini – na razini mesta izvedbe – **i u smislu promocijskog otvaranja publici, i u smislu predmeta koji je izvedbom potencijalno masovni, no stilom, i to konceptualnim, elitni**.

Postmodernistička distinkcija visoka-masovna kultura ili njihova niveličja vidljiva je, kako u književnim ostvarajima Mirka Čurića i Nedžada Ibrahimovića, tako i u znanstvenom diskursu Ružice Šimunović. Valjalo bi ih prije shvatiti kao naslove koji su sami po sebi prostor visoke umjetnosti, ali u sebi, sukladno vremenu u kojem nastaju, nose hiperaktivne tragove i masovne kulture,

čije mehanizme koriste kako bi senzibilizirale recipijenta za potpuno suprotne kulturne koncepte. Drugim riječima, služe se oružjem masovne kulture kako bi ju subvertirali.

Mnoštvo je performansa, mnoštvo je fotografija, preimenovanja, intervencija i instalacija da bi se to moglo jednoznačno okarakterizirati/subjektno-kritizirati bez predznanja o radu samoga Pavelića. Monografija **Ružice Šimunović** vrvi mnoštvom referenci na Pavelićevu umjetničku produkciju koja je zastupljena i eksperimentalno-filmskim korpusom te je i to prostor potencijalnog približavanja književnom Ibrahimoviću, u smislu preslikavanja filmlične montaže u skladanju kompozicijske razine romana.

ZNANOST III.II.

Sanja Jukić, Goran Rem, HIKOS MASH-UP. *Osječka mediostilistika: Tri konceptualne studije: književnost, film i noise-kultura*. Osijek / Zagreb: DHK Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski / Meandar Media, 2020.

OSJEČKA MEDIOSTILISTIKA – AUTOMETAESEJ

Tri konceptualne studije u knjizi *Osječka mediostilistika*, poredbovno mediostilistički izlažu tri teme i niz subtema kao svoj istraživački postupak.

Filmsko-medijski umjetnik Ivan Faktor, medijalni umjetnik Zoran Pavelić i dva izvanknonska pisca u njihovu romanesknom pismu – Mirko Jirsak te Ivo Balentović – tematski su okvirni fokus, a, grubo rečeno, i predlošci za mediostilistička čitanja.

Metodološki gledano, mediostilistički strateški postupak preliminiran je 1989. kritičkom konceptualnom knjigom *Zadovoljština u tekstu* Gorana Rema, "mekše" esejski nadostavljen 1994. u njegov knjižni naslov *Čitati Hrvatsku*, metodološki kroz kompozicijske projekcije metaangažiran u udžbeničkom naslovu *Uvod u studij kroatistike* 1994., dakle – na osječkom studiju kroatistike sredinom devedesetih, a smjestio se u specijalizirane znanstveno-disertacijske teorijske monografije *Koreografija teksta I i II* Gorana Rema iz 2003. te sintezno i proširujuće subjektološki 2014. u naslov *Medijska lica subjekta* Sanje Jukić.

Sinegdochski metamediostilem konceptualno je ugrađen, od 2015. do 2018., u kadriранje stop-snimaka filma *Voda* skupnog autora SKIG, kroz šest znanstveno-monografskih svezaka *Cvelferice* (autori Sanja Jukić, Ružica Pšihistal, Goran Rem, Ivan Trojan).

Fokusno – u mediostilističke izložene tri konceptualne studije – u ukupnom knjigovnom radu – i frangešovski figurativno skraćeno – Ivana se Faktora čita u filmu *Strange Fruit*, Zorana Pavelića se metačita u već monografski osvijetljenom opusnom dijelu žanra performansa, dok se Jirsaka s Balentovićem poredbovno iščitava u *Karnevalu cvrčaka*, odnosno Balentovića u *Cirkusu* poredbovno s Jirsakom.

U sve tri studije nenametljivo je i tezno provodno nazočna ontostilemska analiza, oslođena, dakako, na ontostilemske emisije samih predložaka. Tu se misli na ontostilem panonizma koji je strukturno i kriptostilem, jer je radno bitno aktivran u skoro svim tekstovima, odnosno u svim predlošcima.

Riječ je, kao prvo, o filmskom tekstu Ivana Faktora (posebice konkretnom ovdje fokusnom naslovu, koji tamnim slikama ravničarskog naselja diskretno, odnosno intenzivno implozijski, transpovjesno dijalogizira s konkretnom tragičnom pričom geografski udaljenog geokulturema, kao i njezinim jazz-prijelazom u glazbeni tekst te ulaskom u univerzalni značenjski rad).

Također, kao drugo, u performansnim tekstovima Zorana Pavelića značenjski rade emisije slike privatnosti spram nemjesta prostora (primjerice, performans izveden na osječkom dravskom mostu kada je krhkoj privatnoj tjelesnosti izložen aktivan rad prostorne raskrižnosti, geomorfema nizozemlja, geokulturema Slavonije i Baranje, a tu su i geoskriptne emisije vjetra, kretanja vode te tijeka ceste).

U romanesknim tekstovima Balentovića i Jirsaka, kao treće, plohe ravničarskoga predurbanoga, suburbanoga i urbanog prostora simbolički i doslovno prikazuju dezindividualizaciju, antropološki dekonstrukt osobnosti postavljen u nemjesnim lokalitetima. Sva tri predloška, već unutar sebe svaki od njih stimuliran intermedijalnošću, otvorena su studijskim polilogom strateške usporedbe s tekstovima drugih autora, u mediostilističkom smislu specifično u susretu sa sličnim i različitim istraživanjima tekstova drugih umjetnosti kako bi se, komparativnim postupkom, izoštrole poetološke i estetske strategije fokusnih predložaka, ali i najavilo nove mediostilističke studije. I stare.

Izložba Filozofskog fakulteta u Osijeku:

Esencija intermedijaliteta – Hikos Mash-up konvergencija, polilog i teorijska misao

ODJAVNI ESEJ

Medijska kultura, kako ju tumači teoretičar umjetnosti Miško Šuvaković, primarna je sociokulturna konцепција visoke moderne i postmoderne, u kojoj su i privatna i javna svakodnevica esencijalno determinirane svim mogućim oblicima komunikacijske tehnologije.

Tranzicija prema nomenklaturi zbilje u kojoj će natopljenost preobilnim medijskim podražajima dovesti do shizofrenog stanja potpune nemogućnosti autoreferencijalne percepcije pri samome je kraju. Nadomak smo sociokulture, ali i sociobiološke revolucije koja će, kako predviđa naš računalni forenzičar Predrag Pale, kulturne resurse reducirati na meme, a humanitet erodirati i regresirati ga do funkcije tehnološkog produžetka s dvosekundnom razinom pažnje. Takva je projekcija društva zorni prikaz ambivalentnosti postmoderne kulture koja, prema Claudeu Lévi-Straussu i Jeanu Baudrillardu, objedinjuje antropofagični i antropoemski aspekt, odnosno simultano apsorbiranje funkcija, prostora i ljudi i njihovo radikalno protjerivanje u različite tehnološke izvedbe. Pred procesom smo kontroliranog sustavnog inverziranja teze Marshalla McLuhana o medijima u kojem se čovjeku nameće preuzimanje dosadašnje subordinirane funkcije medija i gura ga se u poziciju produžetka medijske tehnologije u režiji promedijski orientirane misli s vrhovnim ciljem ostvarivanja zabave i profita. Medijska je kultura i u Šuvakovićevoj definiciji sinonimirana sintagmama *masovna kultura*, *popularna kultura*, *industrija zabave*, a Predrag Pale upravo u iskrivljenoj distribuciji i primjeni tehnoloških kapaciteta vidi najveći problem aktualne medijske paradigme – u njihovojo pretežitoj instrumentalizaciji u zabavne svrhe, iz čega proizlazi i repozicioniranje humanitetnog subjekta u odnosu na tehnologiju – njegovo povlačenje u funkciju prijenosnika medijske poruke bez interpretativnih pretenzija i kritičke distance.

Postmodernu medijsku kulturu Pale interpretira prvenstveno kroz medij reklame kao najagresivniji atak na humanitet, kroz *teror reklamokracije*, prema leksemu Predraga Tadića koji je 1967. njime naslovio prijevod bestselerskog distopijskog romana *Svemirski trgovci* Frederika Pohla i Cyrila M. Kornblutha iz 1953. Terminom *reklamokracija* prikladno se imenuje manipuliranje tehnologijom u svrhu razjedanja biološkog identiteta i njegova cijelosnog prisvajanja u sociopolitičke i ekonomski svrhe.

Tolika fokusiranost na tehnološko opsjedanje humanitetnog subjekta do njegove *konstitutivne izbačenosti*, kako veli Marina Gržinić, poslijedično je dovelo do potrebe za novim vidom umjetničkog i teorijskog problematiziranja egzistencije kao potpuno razvlaštene od sudjelovanja u kreiranju „vlastite pozicije u svijetu“, kako se to često kaže u metaegzistencijalističkim referencama, kao i do imenovanja koje bi nedvojbeno uputilo na njezine strukturne parametre. S obzirom na uvjetovanost takve instance svim aspektima medijske kulture, prikladno ju je nazvati medijskim subjektom, a prepoznavati u različitim tipovima citatnih odnosa s neposrednim strukturnim znakovima pojedinih medijskih kodova.

Projekt je vođen tezom kako je medijski subjekt stilski **hiperreaktivna** tekstualna struktura koja svoje idenititarne varijable crpi iz povjesnoga i općekulturnoga konteksta medijske kulture, a uz formu je najstimulativniji indikator kodnoga i stilskog identiteta svakoga teksta u kojem se konstituira.

Medijski je subjekt uvijek hibridno biće koje obavlja barem trostruku zadaću – sredstvo je kodifikacije i stilizacije diskursa čiji je strukturni domaćin, potom implementiranih/interaktiranih drugomedijskih diskursa, a, kako sve prethodno implicira, i aktiviranja metajezične funkcije, odnosno teorijske sugestije o svim kodovima čije sastavnice emitira.

Istraživanje takve medijski hiperosjetljive instance kreće od književnosti, i to od pjesništva intermedijalne osjetljivosti, iskustva intermedijalnosti i postintermedijalnosti, kako ga imenuje i opisuje Goran Rem, a potvrđuje se, komparativnim uvidima, u vizualnim, audiovizualnim i auditivnim medijima, bez obzira na predznak estetske namjere. Neposredno se provodi u predmetno naizgled posve nasuprotnim poljima – fikcionalnome – u korpusu suvremenoga hrvatskoga pjesništva uz subkorpuse televizije, radija, filma, reklame, glazbe, plesa, performansa, likovnosti, stripa, fotografije, grafita, novina, i nefikcionalnome – u književnoj kritici i znanstvenome diskursu kao, wittgensteinovski rečeno, drugostupanjskim metajezicima.

Širenje korpusa prema protointermedijalnim tekstovima ukazuje i na ekstenzivnije tumačenje sintagme *medijska kultura*, koja će se ovdje motriti dijakronijski kako bi se istražio utjecaj medijskih okolnosti u ranijim povjesnim razdobljima na umjetničke i neumjetničke medijske strukture, prioritetno na strukturu subjekta. Dok medijski subjekt pjesništva, dakle fikcionalnog diskursa, fikcionalizira i osobu empirijskoga subjekta, medijski subjekt kritike i znanosti deklarativno jest empirijski subjekt – kritičar, odnosno znanstvenik, no s različitim stupnjem transparentnosti u ta dva diskursa. Kroz projekt se prati koje jezično-stilske strukture upućuju na (inter)medijsku svijest kritičarskog i znanstvenog subjekta, tj. koji su oblici manifestacije te svijesti u analitičko-prosudbenom, odnosno znanstvenom pristupu književnom predlošku, posebice s obzirom na relacije spram kulturnoga konteksta, spram medija kojima se kritičarski/znanstveni tekst posreduje čitatelju i spram samoga čitatelja.

Nastavno na sumnju u stilsku nasuprotnost umjetničkog i neumjetničkog predmetnoga korpusa, propituje se i legitimnost Lacanove radikalne teze o nepostojanju metajezika, odnosno o kontaminiranju svakoga drugostupanjskoga metajezika prvostupanjskom, umjetničkom jezičnom praksom, o čemu čitamo i kod Miška Šuvakovića. Drugim riječima, istraživanjem se upisanosti medijskih struktura u strukture kritičarskog i znanstvenog subjekta propituje intencijska dvojčnost diskursa koje oblikuju – želi li teorijska misao polučiti i estetski učinak, ili estetskim učinkom afirmirati svoje teze, ili je taj odnos postavljenih ciljeva *i-i*.

Projektno se istraživanje, osim analizom postojećega fikcionalnog i nefikcionalnog korpusa, zaokuplja i mogućnošću produkcije novoga u oba polja, i to prema teorijskim zaključcima i smjernicama do kojih se tijekom rada na neposrednim tekstovima, napose njihovim subjektnim strukturama, došlo. Tako je, osim metakritičarskih i metaznanstvenih radova, dijelom projekta i intraprojekt kreativnog pisanja u kojem studentice pišu poeziju kao metaumjetničku gestu – svaki je pjesnički tekst teorijska interpretacija zadanoga pjesničkog predloška (autorice Izabele Bagarić) kroz poetološko-stilsku matricu konkretnoga autora iz korpusa suvremenoga hrvatskoga pjesništva ((Ivan Rogić Nehajev, Borben Vladović, Zvonko Maković, Milorad Stojević, Branko Maleš, Anka Žagar, Branko Čegec, Goran Rem, Delimir Rešicki, Zorica Radaković, Zvjezdana Bubnjar, Marinko Plazibat, Drago Glamuzina, Kornelija Mlinarević, Marijana Radmilović, Jadranka Vuković, Romeo Mihaljević, Sanjin Sorel, Tatjana Gromača, Ivan Kunštić, Ivana Bodrožić, Ivan Golub)).

Primjenjivost teorijskih i praktičnih istraživanja medijskoga subjekta književnosti, književne kritike i znanosti i na subjektne strukture drugih medijskih tekstova bez vremenskih i prostornih ograničenja, otvara ovaj projekt svim autorima koji svojim medijskim (meta)jezicima žele aktivno misliti o sociokulturnim, političkim, ekonomskim, ali i psihološkim reperkusijama, kako Slavoj Žižek kaže, nedvojbeno *masmedijske svijesti o generiranju najintimnijih čovjekovih spoznaja simboličkom fikcijom*.

Koncepcija, autori izložbe: prof. dr. sc. Goran Rem, trajno zvanje, izv. prof. dr. sc. Sanja Jukić

Autor postava: doc. dr. sc. Daniel Zec

Hikos Mashup koordinacija: Ivana Buljubašić, magistra edukacije hrvatskoga jezika i književnosti, doktorandica poslijediplomskoga studija Književnost i kulturni identitet na Filozofskom fakultetu u Osijeku

Oblikanje: Krešendo, listopada 2021., Osijek

Esencija intermedijaliteta
– Hikos Mash-up, konvergencija, polilog i teorijska misao

NAKLADNIK

Filozofski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Lorenza Jagera 9
31000 Osijek

EDICIJA: Festival PunkT

ZA NAKLADNIKA

Ivan Trojan

Izložba, 7.-11. listopada 2021., Muzej likovnih umjetnosti u Osijeku,
/Filozofski fakultet u Osijeku: studeni 2021. – studeni 2022./

AUTORI I KONCEPCIJA IZLOŽBE

Sanja Jukić, Goran Rem, Ivana Buljubašić Srb

IZBOR RADOVA

Sanja Jukić, Goran Rem, Ivana Buljubašić Srb

POSTAV

Daniel Zec

TEKSTOVI

Sanja Jukić, Goran Rem, Hikos Mashup te

Ivan Rogić Nehajev, Borben Vladović, Zvonko Maković, Milorad Stojević, Branko Maleš, Branko Čegec, Anka Žagar, Goran Rem, Delimir Rešicki, Zorica Radaković, Zvjezdana Bubnjar, Marinko Plazibat, Romeo Mihaljević, Jadranka Vuković, Kornelija Mlinarević, Marijana Radmilović, Sanjin Sorel, Ivan Kunštić, Tatjana Gromača, Drago Glamuzina, Ivana Bodrožić, Ivan Golub

LEKTURA

Ivana Buljubašić

Na izložbi su korišteni detalji kompozicije grafičkog lista iz mape *Propast Taj-gra-
da* ak. kipara i grafičara Antuna Babića, višedesetljetnog predavača likovne um-
jetnosti na Pedagoškom fakultetu u Osijeku /danas Filozofski fakultet/

DIZAJN I TISAK

Krešendo

OSIJEK, 2021.

ISBN